

Τίτλος Πράξης: «Σύγχρονες προσεγγίσεις στην προσαρμογή των ατόμων με αναπηρία στην ανήλικη και ενήλικη ζωή»

Υπόεργο: «Σύγχρονες προσεγγίσεις στην προσαρμογή των ατόμων με αναπηρία στην ανήλικη και ενήλικη ζωή»

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

**ΠΕΓΑ-ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΓΝΩΣΕΩΝ ΣΤΙΣ
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ
ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΣΤΗΝ ΑΝΗΛΙΚΗ ΚΑΙ ΕΝΗΛΙΚΗ ΖΩΗ**

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Το οποίο εκτελείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» (Ε.Π.Ε.Δ.Β.Μ.) 2007 - 2013, και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.) και από εθνικούς πόρους, μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας & Θρησκευμάτων

© Copyright 2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή
2. Σκοπός του Προγράμματος
3. Σε ποιους απευθύνεται το Πρόγραμμα –Τρόπος Ένταξης
4. Το Πιστοποιητικό Εξειδίκευσης
5. Χρονική Διάρκεια
6. Προαπαιτούμενα
7. Τρόπος Διεξαγωγής του Προγράμματος
8. Τρόπος Εξέτασης και Βαθμολόγησης
9. Εισηγητές του Προγράμματος
10. Ο Επιστημονικά Υπεύθυνος
11. Θεματικές Ενότητες του Προγράμματος
- 12.Υπόδειγμα Χορηγούμενων Πιστοποιητικών
- 13.Οδηγός Εκπόνησης Εργασιών

1. Εισαγωγή

Την τελευταία δεκαετία έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος στις υποστηρικτικές τεχνολογίες για άτομα με αναπηρία, αλλά και στην εν γένει χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών για τη βελτίωση της διαβίωσης, της μάθησης και της κοινωνικής προσαρμογής των ατόμων με αναπηρία, όπως και της αναβάθμισης της θέσης των ατόμων με Αναπηρίες στην αγορά εργασίας(για παράδειγμα η κοινωνική δικτύωση).

Ταυτόχρονα, κατά την ίδια περίοδο έχουν παραχθεί σημαντικά ερευνητικά και διεπιστημονικά πορίσματα από τις ανθρωπιστικές, κοινωνικές και ιατρικές επιστήμες, τα οποία έχουν οδηγήσει στην καλύτερη κατανόηση του νευρολογικού, ψυχικού και κοινωνικού υπόβαθρου των ατόμων με αναπηρία. Αυτό, με τη σειρά του, έχει συντελέσει στην ανάπτυξη νέων στάσεων και απόψεων (schools of thought), αλλά και νέων γνώσεων, μεθόδων και τεχνικών για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία σε όλο το φάσμα της ζωής τους.

Οι απόφοιτοι τμημάτων που απεφοίτησαν πριν από 10 έτη και οι εν ενεργεία επαγγελματίες δεν είναι απαραίτητα ενήμεροι για τις εξελίξεις αυτές. Απαιτείται λοιπόν να γίνει μία επικαιροποίηση των γνώσεών τους προκειμένου να αναχθούν οι γνώσεις και οι επαγγελματικές τους δεξιότητες σε ένα υψηλότερο επίπεδο και να δοθεί μία δυναμική προοπτική εξέλιξης στην όλη επαγγελματική τους πορεία και πρακτική.

Αυτοί είναι:

1. Κατάρτιση στη χρήση διαφόρων εργαλείων για τη εκτίμηση των αναγκών, δεξιοτήτων, στάσεων, αυτογνωσίας και της προσαρμοστικότητας των ατόμων με αναπηρία.

2. Γνώση, επιλογή και εφαρμογή θεραπευτικών προγραμμάτων που να βελτιώνουν την καθημερινή λειτουργία των ατόμων με αναπηρία.

3. Επαρκή γνώση των κυριότερων υποστηρικτικών τεχνολογιών έτσι ώστε να είναι σε θέση να επιλέξει και να χρησιμοποιήσει την κατάλληλη ανάλογα με το πρόγραμμα και λειτουργική γνώση των νέων δυνατοτήτων που διανοίγουν οι σύγχρονες ψηφιακές τεχνολογίες.

4. Εδραίωση τρόπων συνεργασίας των ειδικών με το άτομο και την οικογένεια των ατόμων με αναπηρία – συμβουλευτική και οικογενειοκεντρική προσέγγιση.

Το προτεινόμενο πρόγραμμα καλύπτει λοιπόν τις επιμορφωτικές ανάγκες αποφοίτων σχετικών σχολών ΑΕΙ-ΤΕΙ και επαγγελματιών σε πολλαπλά επίπεδα:

(α) καλύπτονται τόσο γενικά θέματα, όπως, για παράδειγμα, σύγχρονες θεωρίες για τα άτομα με ειδικές ανάγκες ή χρήση ψηφιακών τεχνολογιών για την υποστήριξη ατόμων με αναπηρίες, όσο και εξειδικευμένες προσεγγίσεις σε διάφορες σημαντικές κατηγορίες αναπηριών (για παράδειγμα αναπηρίες όρασης, αναπηρίες ακοής και λόγου κ.ά.).

(β) καλύπτονται θέματα που σχετίζονται με τη διάγνωση αλλά και με τη θεραπευτική παρέμβαση, κατά περίπτωση (συμπεριλαμβανομένων και των ενδιάμεσων σταδίων, όπως η επιλογή των κατάλληλων διαγνωστικών μεθόδων, η αξιολόγηση των διαγνωστικών τεστ κλπ.).

(γ) τα άτομα με αναπηρία, σύμφωνα με τις πλέον σύγχρονες επιστημονικές αντιλήψεις, θεωρούνται τόσο στο πλαίσιο των ατομικών τους αναγκών, όσο και μέσα στο κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο διαβιούν (οικογένεια, επαγγελματικό περιβάλλον κοινωνικός περίγυρος) και καταβάλλεται προσπάθεια για την ενημέρωση του κοινωνικού αυτού περιγύρου, ώστε να συμβάλει στη βελτίωση της καθημερινότητας των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Η εξειδίκευση του παρόντος προγράμματος (δηλαδή μαθήματα με το ιδιαίτερο περιεχόμενο τους κλπ) παρουσιάζεται και τεκμηριώνεται με λεπτομέρειες σε άλλες ενότητες της παρούσης πρότασης.

2. Σκοπός του Προγράμματος

Σκοπός του Προγράμματος Εκπαίδευσης διάρκειας 150 ωρών, το οποίο θα υλοποιηθεί στη Θεσσαλονίκη (έδρα του συντονιστή του προγράμματος), είναι η παροχή σύγχρονης/εξειδικευμένης γνώσης στο επιστημονικό πεδίο των υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας και πιο συγκεκριμένα στην αντιμετώπιση προβλημάτων διαβίωσης και κοινωνικής προσαρμογής των ατόμων με αναπηρία στην ανήλικη και την ενήλικη ζωή.

Οι απόφοιτοι τμημάτων που απεφοίτησαν πριν από 10 έτη και οι εν ενεργεία επαγγελματίες δεν είναι απαραίτητα ενήμεροι για τις εξελίξεις αυτές. Απαιτείται λοιπόν να γίνει μία επικαιροποίηση των γνώσεών τους προκειμένου να αναχθούν οι γνώσεις και οι επαγγελματικές τους δεξιότητες σε ένα υψηλότερο επίπεδο και να δοθεί μία δυναμική προοπτική εξέλιξης στην όλη επαγγελματική τους πορεία και πρακτική.

Το προτεινόμενο Πρόγραμμα Επικαιροποίησης των Γνώσεων των Αποφοίτων ΑΕΙ και επαγγελματιών στον τομέα της αντιμετώπισης προβλημάτων διαβίωσης και κοινωνικής προσαρμογής των ατόμων με αναπηρία στην ανήλικη και ενήλικη ζωή περιλαμβάνει τέσσερις θεματικούς άξονες που συντελούν στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των ατόμων με αναπηρία μέσα από τη βελτίωση της λειτουργικότητάς τους και της κοινωνικής τους ενσωμάτωσης.

Αυτοί είναι:

1. Κατάρτιση στη χρήση διαφόρων εργαλείων για τη εκτίμηση των αναγκών, δεξιοτήτων, στάσεων, αυτογνωσίας και της προσαρμοστικότητας των ατόμων με αναπηρία.
2. Γνώση, επιλογή και εφαρμογή θεραπευτικών προγραμμάτων που να βελτιώνουν την καθημερινή λειτουργία των ατόμων με αναπηρία.
3. Επαρκή γνώση των κυριότερων υποστηρικτικών τεχνολογιών έτσι ώστε να είναι σε θέση να επιλέξει και να χρησιμοποιήσει την κατάλληλη ανάλογα με το πρόγραμμα και

λειτουργική γνώση των νέων δυνατοτήτων που διανοίγουν οι σύγχρονες ψηφιακές τεχνολογίες.

4. Εδραίωση τρόπων συνεργασίας των ειδικών με το άτομο και την οικογένεια των ατόμων με αναπηρία – συμβουλευτική και οικογενειοκεντρική προσέγγιση.

Το προτεινόμενο πρόγραμμα καλύπτει λοιπόν τις επιμορφωτικές ανάγκες αποφοίτων σχετικών σχολών ΑΕΙ-ΤΕΙ και επαγγελματιών σε πολλαπλά επίπεδα:

(α) καλύπτονται τόσο γενικά θέματα, όπως, για παράδειγμα, σύγχρονες θεωρίες για τα άτομα με ειδικές ανάγκες ή χρήση ψηφιακών τεχνολογιών για την υποστήριξη ατόμων με αναπηρίες, όσο και εξειδικευμένες προσεγγίσεις σε διάφορες σημαντικές κατηγορίες αναπηριών (για παράδειγμα αναπηρίες όρασης, αναπηρίες ακοής και λόγου κ.ά.).

(β) καλύπτονται θέματα που σχετίζονται με τη διάγνωση αλλά και με τη θεραπευτική παρέμβαση, κατά περίπτωση (συμπεριλαμβανομένων και των ενδιαμέσων σταδίων, όπως η επιλογή των κατάλληλων διαγνωστικών μεθόδων, η αξιολόγηση των διαγνωστικών τεστ κλπ.).

(γ) τα άτομα με αναπηρία, σύμφωνα με τις πλέον σύγχρονες επιστημονικές αντιλήψεις, θεωρούνται τόσο στο πλαίσιο των ατομικών τους αναγκών, όσο και μέσα στο κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο διαβιούν (οικογένεια, επαγγελματικό περιβάλλον, κοινωνικός περίγυρος) και καταβάλλεται προσπάθεια για την ενημέρωση του κοινωνικού αυτού περιγύρου, ώστε να συμβάλει στη βελτίωση της καθημερινότητας των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Η εξειδίκευση του παρόντος προγράμματος (δηλαδή μαθήματα με το ιδιαίτερο περιεχόμενο τους κλπ) παρουσιάζεται και τεκμηριώνεται με λεπτομέρειες σε άλλες ενότητες της παρούσης πρότασης.

3. Σε ποιους απευθύνεται το Πρόγραμμα –Τρόπος Ένταξης

Στο Πρόγραμμα Επιμόρφωσης έχουν δικαίωμα να συμμετάσχουν:

1. Απόφοιτοι Τμημάτων ΑΕΙ της ημεδαπής αντίστοιχων ή συναφών με το περιεχόμενο του Προγράμματος τίτλου σπουδών, ή ισοτίμου και αντιστοίχου τίτλου σπουδών της αλλοδαπής. (Σε περίπτωση που οι τίτλοι σπουδών έχουν χορηγηθεί από Πανεπιστήμια της αλλοδαπής θα πρέπει να υποβληθούν επιπροσθέτως και οι νόμιμες βεβαιώσεις ισοτιμίας και αντιστοιχίας τους).

Οι υποψήφιοι πτυχιούχοι θα πρέπει να είναι απόφοιτοι με απόκτηση του πτυχίου ΑΕΙ, ή κάτοχοι ισοτίμου πτυχίου αλλοδαπής ανώτατης σχολής, **μέχρι το έτος 2001 ή να έχει παρέλθει ένα χρονικό διάστημα τουλάχιστον 10 ετών** από την ημερομηνία απόκτησης του βασικού τίτλου σπουδών τους.

Ενδεικτικά αναφέρονται τα Τμήματα:

- i. Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής, και των δύο Κατευθύνσεων, του Πανεπιστημίου Μακεδονίας
- ii. Ειδικής Αγωγής, ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
- iii. Ψυχολογίας
- iv. Κοινωνικής Πολιτικής, Κοινωνικών Υπηρεσιών και Κοινωνικής Εργασίας
- v. Εργοθεραπείας, Λογοθεραπείας, Φυσικοθεραπείας κ.α.

Σε περίπτωση μη κατοχής ή αντίστοιχων ή συναφών με το περιεχόμενο του Προγράμματος τίτλου σπουδών στο Πρόγραμμα Επιμόρφωσης έχουν δικαίωμα να συμμετάσχουν:

2. Πτυχιούχοι ΑΕΙ με αποδεδειγμένη επαγγελματική δραστηριότητα (5 ετών και άνω) σε φορείς του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, συναφή με το περιεχόμενο του αντίστοιχης ειδικότητας της ημεδαπής ή και τον σχετικό επιστημονικό τομέα/πεδίο.

Ενδεικτικά, αναφέρονται:

- i. Διαγνωστικά Κέντρα
- ii. Κέντρα Θεραπείας & Αποκατάστασης
- iii. Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης ΑμεΑ
- iv. Κέντρα Ημερήσιας, Δημιουργικής Απασχόλησης ΑμεΑ
- v. Εργαστήρια Προστατευτικής Απασχόλησης ΑμεΑ
- vi. Κέντρα Ημιαυτόνομης ή Αυτόνομης Διαβίωσης ΑμεΑ

vii. Υπηρεσίες Κοινωνικής & Συμβουλευτικής Υποστήριξης Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων

Προτεραιότητα συμμετοχής θα δοθεί σε απόφοιτους ηλικίας άνω των 45 ετών καθώς επίσης και σε απόφοιτους χωρίς μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών ενώ θα λαμβάνονται υπόψη και κοινωνικά κριτήρια (εισόδημα, ευπαθείς κοινωνικές ομάδες)

Απαιτούμενα Δικαιολογητικά

1. Αίτηση υποψηφιότητας –συμμετοχής
2. Φωτοαντίγραφα τίτλων σπουδών, οι οποίοι έχουν αποκτηθεί μέχρι το **έτος 2001** ή **έχει παρέλθει ένα χρονικό διάστημα τουλάχιστον 10 ετών** από την ημερομηνία απόκτησης του βασικού τίτλου σπουδών τους. (Σε περίπτωση που οι τίτλοι σπουδών έχουν χορηγηθεί από Πανεπιστήμια της αλλοδαπής θα πρέπει να υποβληθούν επιπροσθέτως και οι νόμιμες βεβαιώσεις ισοτιμίας και αντιστοιχίας τους).
3. Αποδεικτικά επιπέδου καλής γνώσης της αγγλικής γλώσσας. Η γνώση αυτή θα πιστοποιείται σύμφωνα με τα εκ του άρθρου 28 του Π.Δ. 50/2001 οριζόμενα, όπως τροποποιήθηκε με τα υπ' αριθμ. 116 Π.Δ./τα (ΦΕΚ 115 τ.Α' /09.06.2006) και υπ' αριθμ. 146 Π.Δ./τα (ΦΕΚ 185 τ.Α' /03.08.2007) και ισχύει αναλογικώς εφαρμοζόμενα.
4. Γνώση χειρισμού Η/Υ με έμφαση στα αντικείμενα: α) επεξεργασίας κειμένων β) υπολογιστικών φύλλων και γ) υπηρεσιών διαδικτύου. Η γνώση χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών διαπιστώνεται με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:
 - α) Πιστοποιητικά Πληροφορικής ή γνώσης χειρισμού Η/Υ που εκδίδονται από φορείς, οι οποίοι πιστοποιούνται από τον Οργανισμό Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, και Κατάρτισης (Ο.Ε.Ε.Κ.), με βάση τη διεθνή επί του θέματος πρακτική, ιδίως όσον αφορά τις υποδομές, το λογισμικό, τις μεθόδους και τη διαδικασία.
 - β) Τίτλους σπουδών, πανεπιστημιακής ή τεχνολογικής εκπαίδευσης, από την αναλυτική βαθμολογία των οποίων προκύπτει ότι έχουν

παρακολουθήσει τέσσερα τουλάχιστον μαθήματα, υποχρεωτικά ή κατ' επιλογή, Πληροφορικής ή χειρισμού Η/Υ.

γ) Εργασιακή εμπειρία τουλάχιστον ενός (1) έτους όπου να βεβαιώνεται από τον εργοδότη η χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της εργασίας/έργου.

Προαιρετικά δύναται να προσκομιστούν:

Αποδεικτικά εκπλήρωσης κοινωνικών κριτηρίων (εισόδημα, ανεργία, ευπαθείς κοινωνικά ομάδες)

4. Το Πιστοποιητικό Εξειδίκευσης

Με την ολοκλήρωση του Προγράμματος θα αποδίδονται στους εκπαιδευθέντες οι πιστωτικές μονάδες που αντιστοιχούν σε πρόγραμμα επιμόρφωσης από πανεπιστημιακό φορέα, διάρκειας 150 ωρών. Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων υπολογίζεται με βάση (α) το ισχύον θεσμικό πλαίσιο για προγράμματα ΑΕΙ ή άλλα εκπαιδευτικά προγράμματα και (β) το σύστημα πιστωτικών μονάδων που ισχύει και υλοποιείται στο πλαίσιο των προγραμμάτων σπουδών προπτυχιακού και μεταπτυχιακού επιπέδου, σε ελληνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο (στο οποίο λαμβάνεται υπόψη ο φόρτος των σπουδαστών κλπ). Ως εκ τούτου, καθώς οι 150 ώρες αντιστοιχούν, περίπου, σε 4 εξαμηνιαία μαθήματα προπτυχιακού επιπέδου (με κριτήριο την ποιότητα της διδασκαλίας και τα χρησιμοποιούμενα μέσα, τη διάρκεια του προγράμματος και την κατανομή του χρόνου, το φόρτο των σπουδαστών), θα δίδονται 20 μονάδες συνολικά (ECTS), οι οποίες θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε άλλα εκπαιδευτικά προγράμματα.

5. Χρονική Διάρκεια

Το Πρόγραμμα θα υλοποιηθεί το χρονικό διάστημα από τον Μάιο έως και τον Οκτώβριο του 2015 στη Θεσσαλονίκη. Η διάρκειά του είναι 150 ώρες οι οποίες κατανέμονται σε 18 θεματικές ενότητες. Το Πρόγραμμα περιλαμβάνει δια ζώσης και ασύγχρονη εκπαίδευση. Προϋπόθεση για την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος είναι η παρακολούθηση του 80% των προγραμματισμένων ωρών.

6. Προαπαιτούμενα

Ως προαπαιτούμενα για την παρακολούθηση του προγράμματος «**ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΣΤΗΝ ΑΝΗΛΙΚΗ ΚΑΙ ΕΝΗΛΙΚΗ ΖΩΗ**» από τους εκπαιδευόμενους ορίζονται τα εξής:

- Πρόσβαση στο Διαδίκτυο.
- Κατοχή προσωπικού email
- Γνώσεις χειρισμού ηλεκτρονικού υπολογιστή .

Οι συμμετέχοντες πρέπει να έχουν επάρκεια αγγλικής γλώσσας (Επιπέδου Β2: Καλή γνώση) και επίσης και καλή γνώση χειρισμού Η/Υ η οποία κα τους βοηθήσει στην εκπόνηση γραπτών εργασιών και στην διαχείριση της ασύγχρονης εκπαίδευσης.

7. Τρόπος Διεξαγωγής του Προγράμματος

Το προτεινόμενο πρόγραμμα επιμόρφωσης αποφοίτων ΑΕΙ θα υλοποιηθεί χρησιμοποιώντας τόσο τη δια ζώσης διδασκαλία όσο και την ασύγχρονη εξ αποστάσεως διδασκαλία.

Συγκεκριμένα, σε ορισμένες θεματικές ενότητες ή σε μέρος αυτών (κατά το ήμισυ) θα εφαρμοστεί η δια ζώσης επιμόρφωση, ενώ σε άλλες θεματικές ενότητες θα εφαρμοστεί η εξ αποστάσεως διδασκαλία με ασύγχρονη μορφή. Σε κάθε περίπτωση η ασύγχρονη εκπαίδευση δεν θα αθροίζει περισσότερες από 75 ώρες σε ολόκληρο το πρόγραμμα των 150 ωρών (δηλαδή δεν θα αθροίζει περισσότερες από τις μισές ώρες του συνολικού προγράμματος). Στη δια ζώσης επιμόρφωση οι κύριες μέθοδοι διδασκαλίας θα είναι: (α) σεμιναριακού τύπου μαθήματα (με διαλέξεις), (β) βιωματική μάθηση (με τρόπους όπως παιχνίδι ρόλων), (γ) εμπλουτισμένη διδασκαλία μέσα από την επίδειξη από το διδάσκοντα και στη συνέχεια την παρατήρηση και την εφαρμογή από τους επιμορφούμενους σχετικών με τη συγκεκριμένη θεματική ενότητα προγραμμάτων, μελέτες περίπτωσης, τεχνικών, εργαλείων, κτλ., (δ) ατομικές ή ομαδικές εργασίες με τη μέθοδο της μικροδιδασκαλίας. Για τους διδακτικούς σκοπούς θα χρησιμοποιηθεί το εργαστήριο

ηλεκτρονικών υπολογιστών του τμήματος που έχει κατάλληλο εξοπλισμό για διδασκαλία με τη χρήση νέων τεχνολογιών, οπτικοακουστικών μέσων κλπ

Εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Με τον όρο ασύγχρονη εκπαίδευση εννοούμε τη διδασκαλία όπου δεν απαιτείται ταυτόχρονη συμμετοχή του εκπαιδευτή και των εκπαιδευομένων. Οι εκπαιδευόμενοι δεν είναι ανάγκη να βρίσκονται συγκεντρωμένοι στον ίδιο χώρο ή την ίδια χρονική στιγμή. Η εξ αποστάσεως διδασκαλία γίνεται μέσω διαδικτυακής πλατφόρμας η οποία περιλαμβάνει εξειδικευμένες εφαρμογές (ανακοινώσεων, Διαχείρισης εγγράφων, ανάθεσης/υποβολής εργασιών, περιοχές συζητήσεων-Forum κλπ.), που επιτρέπουν την online οργάνωση, επεξεργασία, αποθήκευση και παρουσίαση εκπαιδευτικού υλικού και τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενου. Για την καλύτερη οργάνωση, διαχείριση και διάθεση του εκπαιδευτικού υλικού, θα χρησιμοποιηθεί η πλατφόρμα Ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης Open eClass ή εναλλακτικά κάποια άλλη πλατφόρμα που διαθέτει το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Κατά την υλοποίηση των ωρών διδασκαλίας με ασύγχρονη εκπαίδευση, οι οποίες θα αποτελούν μέρος του αναλυτικού προγράμματος, ο διδάσκων θα είναι υποχρεωμένος να βρίσκεται σε σταθερή και συνεχή επικοινωνία με τους εκπαιδευόμενους σε όλη τη διάρκεια του προγραμματισμένου μαθήματος, απαντώντας σε ερωτήσεις συζητώντας για ειδικά θέματα, τόσο μέσω forum όσο και μέσω e-mail.

Η πλατφόρμα που θα χρησιμοποιηθεί θα περιλαμβάνει τις απαραίτητες εξειδικευμένες εφαρμογές που επιτρέπουν την online οργάνωση, επεξεργασία, αποθήκευση και παρουσίαση εκπαιδευτικού υλικού για την υποστήριξη των υπηρεσιών ασύγχρονης εκπαίδευσης. Οι παρακάτω λειτουργίες, που θα υποστηρίζονται από τη πλατφόρμα, επιτρέπουν τη δομημένη παρουσίαση ενός ηλεκτρονικού μαθήματος, ανάλογα πάντα με το σχεδιασμό του κάθε διδάσκοντα. Συγκεκριμένα, ο διδάσκων θα έχει τη δυνατότητα για:

- Περιγραφή Μαθήματος, χώρος όπου θα παρουσιάζονται γενικές πληροφορίες σχετικά με την ύλη, τους στόχους, τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες κλπ. του μαθήματος.
- Ανακοινώσεις που αφορούν το μάθημα και ενημερώνουν τους εγγεγραμμένους χρήστες – εκπαιδευόμενους (π.χ. έκτακτες ειδήσεις σχετικές με το μάθημα).
- Ατζέντα όπου παρουσιάζονται χρονικά γεγονότα σταθμοί του μαθήματος (διαλέξεις, συναντήσεις, αξιολογήσεις, καταληκτικές ημερομηνίες εργασιών, κλπ).
- Διαχείριση εγγράφων, λειτουργία που επιτρέπει την αποθήκευση και οργάνωση εκπαιδευτικών ηλεκτρονικών αρχείων (κείμενα, παρουσιάσεις, λογιστικά φύλλα, εικόνες, διαγράμματα, κλπ).
- Διαχείριση οπτικοακουστικού υλικού, χώρος αποθήκευσης και διάθεσης οπτικοακουστικού υλικού που αφορά στο μάθημα (προσθέτοντας αρχείο ήχου ή/και video ή προσθέτοντας κάποιο σύνδεσμο σε video).
- Ασκήσεις Αυτοαξιολόγησης που δημιουργεί ο εκπαιδευτής με στόχο την εξάσκηση των εκπαιδευόμενων στην ύλη του μαθήματος (ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών, συμπλήρωσης κενών, κουίζ, κλπ.)
- Εργασίες Εκπαιδευόμενων, εργαλείο που επιτρέπει την ηλεκτρονική διαχείριση των εργασιών όπως ανάθεση, παραλαβή και βαθμολόγηση από τον εκπαιδευτή και υποβολή εργασιών από τον εκπαιδευόμενο.
- Ερωτηματολόγια όπου είναι δυνατή η δημιουργία ερωτηματολογίου από τον εκπαιδευτή προς τους εκπαιδευόμενους.
- Περιοχές Συζητήσεων (Forum) για την ανταλλαγή απόψεων και ιδεών σε θέματα σχετικά με το μάθημα.
- Σύνδεσμοι – διαχείριση συνδέσμων με χρήσιμες πηγές από το διαδίκτυο που αφορούν το μάθημα (ομαδοποίηση, κατηγοριοποίηση, σχόλια κλπ).

8. Τρόπος Εξέτασης και Βαθμολόγησης

Η αξιολόγηση θα γίνεται με δύο τρόπους:

(α) Οι συμμετέχοντες θα εξετάζονται γραπτώς στην ύλη που διδάχθηκε σε όλες τις θεματικές ενότητες. Η εξέταση θα βασίζεται σε ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής ή

σύντομης ανάπτυξης, οι οποίες θα ορίζονται από τους διδάσκοντες όλων των θεματικών ενοτήτων και στη συνέχεια, με κλήρωση (από διπλάσιο αριθμό ερωτήσεων), θα επιλέγονται αυτές στις οποίες θα εξεταστούν οι συμμετέχοντες για κάθε ενότητα. Ποσοστό συμμετοχής στην αξιολόγηση: 40%.

(β) Επιπλέον, οι συμμετέχοντες θα αξιολογούνται με βάση εργασίες (βιβλιογραφικές εργασίες ή σύντομα project) που θα εκπονούν στα πλαίσια αντίστοιχων θεματικών ενοτήτων. Για τις θεματικές ενότητες που θα γίνουν διαζώσης ή με μικτό τρόπο ο κάθε εκπαιδευόμενος θα εκπονεί 3 εργασίες. Ποσοστό συμμετοχής στην αξιολόγηση: 20% για κάθε εργασία (σύνολο 60% από τις 3 εργασίες). Για τις θεματικές ενότητες που θα γίνουν εξ αποστάσεως ο κάθε συμμετέχων θα εκπονεί 4 εργασίες. Ποσοστό συμμετοχής στην αξιολόγηση: 15% για κάθε εργασία (σύνολο 60% από τις 4 εργασίες).

Η αξιολόγηση θα γίνεται στο τέλος του κύκλου. Με βάση τα αποτελέσματα της εξέτασης και υπό την προϋπόθεση της παρακολούθησης του 80% των προγραμματισμένων ωρών επιμόρφωσης, θα χορηγείται στο συμμετέχοντα Πιστοποιητικό Συμμετοχής που θα έχει ισχύ Τίτλου Σπουδών.

9. Εισηγητές του Προγράμματος

Οι εκπαιδευτές που διδάσκουν στο πρόγραμμα **ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΣΤΗΝ ΑΝΗΛΙΚΗ ΚΑΙ ΕΝΗΛΙΚΗ ΖΩΗ** έχουν επιλεγεί ώστε να καλύπτονται πλήρως οι εκπαιδευτικές ανάγκες του προγράμματος. Ειδικότερα, οι εισηγητές του προγράμματος έχουν πολύ υψηλό επίπεδο ερευνητικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων σε θέματα ειδικής αγωγής, εκπαίδευσης και, ταυτόχρονα, πολλοί από αυτούς διατηρούν επαγγελματική εμπειρία στα ανωτέρω ζητήματα. Ακόμη, υπάρχει σημαντική τεχνογνωσία και εμπειρία στη χρήση των ψηφιακών μεθόδων διδασκαλίας.

Αναλυτικότερα το προφίλ των διδασκόντων ανά θεματική ενότητα:

1. Σύγχρονες προσεγγίσεις του προσδιορισμού των μαθησιακών αναγκών των ατόμων με αναπηρία

Μέλος ΔΕΠ με γνωστικό αντικείμενο τις Διδακτικές Μεθόδους για την Εκπαίδευση των ΑμεΑ. Συγγραφέας εξειδικευμένων συγγραμμάτων για τη λήψη εκπαιδευτικών -

διδασκικών αποφάσεων στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση, καθώς και άρθρων που έχουν δημοσιευτεί σε διεθνή και ελληνικά περιοδικά και πραγματεύονται θέματα προσδιορισμού και διαχείρισης μαθησιακών αναγκών των ατόμων με δυσκολίες μάθησης και προσαρμογής. Διδάσκων σε προγράμματα προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών, σε προγράμματα επιμόρφωσης και εξειδίκευσης στελεχών της ειδικής αγωγής και σε σχολές ενδο-υπηρεσιακής επιμόρφωσης εκπαιδευτικών. Υπεύθυνος και μέλος ομάδων υλοποίησης επιμορφωτικών και ερευνητικών προγραμμάτων με αντικείμενο τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Κριτής σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά και υπεύθυνος έκδοσης έντυπου και ηλεκτρονικού περιοδικού, που εκδίδονται στις ΗΠΑ και αφορούν τις Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες.

2. Δια βίου Μάθηση Ατόμων με Οπτική Αναπηρία - Παραγωγή απτικο-ακουστικού εκπαιδευτικού υλικού

Μέλος ΔΕΠ με αντικείμενο την Εκπαίδευση Ατόμων με Πρόβλημα Όρασης και διδακτική εμπειρία στο εν λόγω αντικείμενο, τόσο σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο όσο και σε προγράμματα εξειδίκευσης. Συμμετοχή ή/και επιστημονικά υπεύθυνος σε ερευνητικά προγράμματα/ έργα που σχετίζονται με την ειδική αγωγή. Ερευνητικό και συγγραφικό έργο σχετικό με τη γραφή και ανάγνωση της Braille, την υποστηρικτική τεχνολογία για άτομα με οπτική αναπηρία, την παραγωγή απτικών βοηθημάτων και την ανάγνωση μέσω συνθετικής ομιλίας. Δημοσιεύσεις σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων. Κριτής σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά.

3. Ενίσχυση της αυτοπροσδιοριζόμενης συμπεριφοράς και μάθησης παιδιών και νέων με νοητική αναπηρία

Μέλος ΔΕΠ με αντικείμενο την Ειδική Αγωγή και διδακτική εμπειρία στο εν λόγω αντικείμενο, τόσο σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο όσο και σε προγράμματα εξειδίκευσης. Συμμετοχή ή/και επιστημονικά υπεύθυνη σε ερευνητικά προγράμματα/ έργα που σχετίζονται με την ειδική αγωγή. Ερευνητικό και συγγραφικό έργο σχετικό με τον αυτοπροσδιορισμό και τη νοητική αναπηρία.

Συναφείς δημοσιεύσεις σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων.

4. Η επικοινωνία των ατόμων με προβλήματα ακοής και λόγου

Μέλος ΔΕΠ με αντικείμενο την Λογοπαθολογία και Αγωγή του Λόγου. Διδακτική εμπειρία στο εν λόγω αντικείμενο, σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο καθώς και σε προγράμματα εξειδίκευσης αλλά και επιμόρφωσης/κατάρτισης επαγγελματιών. Συμμετοχή ή/και επιστημονικά υπεύθυνη σε εθνικά και διεθνή ερευνητικά προγράμματα που σχετίζονται με τη λογοπαθολογία. Ερευνητικό και συγγραφικό έργο σχετικό με τα χαρακτηριστικά και την ανάπτυξη νορμών της ελληνόφωνης ομιλίας, την πρόσληψη και την παραγωγή της ομιλίας ατόμων με προβλήματα ακοής ή λόγου, την αξιολόγηση και την παρέμβαση (αγωγή λόγου) για την βελτίωση της επικοινωνίας, λεκτικής και μη λεκτικής. Δημοσιεύσεις σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων. Κριτής σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά.

5. Μαθησιακές δυσκολίες: δυσλεξία, διάσπαση προσοχής, παρορμητικότητα και υπερκινητικότητα (ΔΕΠΥ – ADHD)

Καθηγητής με γνωστικό αντικείμενο τις Μαθησιακές Δυσκολίες, τη Διάσπαση Προσοχής (ΔΕΠΥ) και την Οφθαλμοκίνηση. Διδακτική εμπειρία στα εν λόγω επιστημονικά πεδία, σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο και σε προγράμματα εξειδίκευσης, σε τμήματα Ψυχολογίας, Εκπαίδευσης και σε Ιατρικές Σχολές. Επιστημονικά υπεύθυνος σε μεγάλα ερευνητικά προγράμματα/έργα και Ιδρυτής/ Διευθυντής Εργαστηρίων στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Προσκεκλημένος ομιλητής (Guest Speaker) σε δεκάδες Διεθνή συνέδρια, κριτής και μέλος της συντακτικής επιτροπής διεθνών επιστημονικών περιοδικών. Εκτεταμένο ερευνητικό, συγγραφικό έργο και δημοσιεύσεις σε έγκριτα διεθνή επιστημονικά περιοδικά και σε πρακτικά συνεδρίων με εκτεταμένες αναφορές στο έργο του.

6. Διαγνωστική και ψυχοπαθολογία σε παιδιά, εφήβους και ενήλικες

Ψυχίατρος και μέλος ΔΕΠ με αντικείμενο την Αναπτυξιακή Ψυχοπαθολογία και διδακτική εμπειρία στο εν λόγω αντικείμενο, τόσο σε προπτυχιακό και

μεταπτυχιακό επίπεδο, όσο και σε προγράμματα εξειδίκευσης. Διδακτική επίσης εμπειρία στα γνωστικά πεδία της Ψυχοπαθολογίας Ενηλίκων, της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας, της Θεραπευτικής του Αγχώδους-Φοβικού παιδιού. Ερευνητικό και συγγραφικό έργο σχετικό με την Ψυχοπαθολογία παιδιών, εφήβων και ενηλίκων, καθώς και την αντιμετώπιση των ψυχικών διαταραχών όλων των ηλικιών με ψυχοκοινωνικές μεθόδους, και ιδιαίτερα τη Γνωστική Συμπεριφορική Ψυχοθεραπεία. Δημοσιεύσεις επιστημονικών βιβλίων και κεφαλαίων βιβλίων και επιμέλεια βιβλίων, καθώς και δημοσιεύσεις άρθρων σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων, καθώς και κριτής σε ελληνικά και διεθνή επιστημονικά περιοδικά.

7. Υποστηρικτικές και ψηφιακές τεχνολογίες για άτομα με αναπηρίες

Μέλος ΔΕΠ με αντικείμενο σχετικό με τις Εφαρμογές της Πληροφορικής και των ψηφιακών συστημάτων και επαρκή διδακτική εμπειρία σε συναφή αντικείμενα. Συμμετοχή και επιστημονική ευθύνη σε προγράμματα που σχετίζονται με τις ψηφιακές τεχνολογίες. Ερευνητικό έργο σε συναφείς περιοχές, συγγραφικό έργο (βιβλία, περιοδικά, Συνέδρια κ.ά.) και εν γένει ακαδημαϊκή δραστηριότητα σε θέματα που σχετίζονται με τις εφαρμογές των ψηφιακών τεχνολογιών τόσο σε επίπεδο προσωπικής έκφρασης και επικοινωνίας, όσο και σε επίπεδο κοινωνικοποίησης των ατόμων. Ανάλογες γνώσεις και για τις υποστηρικτικές τεχνολογίες. Σχετικές δημοσιεύσεις.

8. Προγράμματα ανάπτυξης συναισθηματικών και κοινωνικών ικανοτήτων σε άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες

Για τη διδασκαλία αυτής της θεματικής ενότητας καλό είναι ο/η διδάσκων/ούσα να είναι μέλος ΔΕΠ και να πληροί τα παρακάτω προσόντα: (α) Ακαδημαϊκές σπουδές (μεταπτυχιακά, διδακτορικό) στην Ψυχολογία, (β) Διδακτική εμπειρία σε επίπεδο προπτυχιακών και μεταπτυχιακών μαθημάτων στη συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη των ατόμων και στη διδασκαλία και την εφαρμογή σχετικών προγραμμάτων στην ειδική αγωγή ή/και τη γενική εκπαίδευση, (γ) Επαγγελματική εμπειρία σε θέματα αναπτυξιακής συμβουλευτικής ανήλικων και ενήλικων ατόμων, καθώς σε συμβουλευτική σε εκπαιδευτικά και ψυχολογικά θέματα, (δ) Συγγραφικό

και ερευνητικό έργο καθώς και ομιλίες και ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια σχετικά με την ανάπτυξη της συναισθηματικής-κοινωνικής νοημοσύνης και μάθησης

9. Επαγγελματική ένταξη και προσαρμογή ατόμων με αναπηρία

Μέλος ΔΕΠ με αντικείμενο τη Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό και διδακτική εμπειρία στο εν λόγω αντικείμενο, τόσο σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο όσο και σε προγράμματα εξειδίκευσης. Συμμετοχή σε σχεδιασμό και δόμηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και προγραμμάτων κατάρτισης που σχετίζονται με τον επαγγελματικό προσανατολισμό γενικά και ειδικά για τα άτομα με αναπηρία. Ερευνητικό και συγγραφικό έργο σχετικό με την επαγγελματική ένταξη ατόμων με αναπηρία. Δημοσιεύσεις σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά διεθνών συνεδρίων.

10. Σύγχρονα θέματα εργασιακής/κοινωνικής ηθικής και εκπαιδευτικής πολιτικής για άτομα με αναπηρία

Μέλος ΔΕΠ με αντικείμενο τη Φιλοσοφία της εκπαίδευσης και επαρκή διδακτική εμπειρία σε συναφή αντικείμενα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Ηθικής και Βιοηθικής για Άτομα χωρίς/με αναπηρία. Ερευνητικό έργο σε συναφείς περιοχές, συγγραφικό έργο (βιβλία, περιοδικά, επιμέλεια συλλογικού τόμου και συμμετοχή σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια με θέματα για άτομα χωρίς/με αναπηρία Δημοσιεύσεις σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων. Κριτής σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά.

11. Εγκεφαλική ευπλαστότητα και Δια βίου μάθηση

Μέλος ΔΕΠ με γνωστικό αντικείμενο «Βασικές Νευροεπιστήμες» και πολυετή διδακτική πείρα στις επιστήμες του εγκεφάλου σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο και προγράμματα εξειδίκευσης. Πλούσιο ερευνητικό και συγγραφικό έργο, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται μονογραφίες στην Ελληνική και την Αγγλική, δημοσιεύσεις σε έγκριτα διεθνή περιοδικά και ανακοινώσεις σε Διεθνή και Εθνικά Συνέδρια με πλήθος ετεροαναφορών.

12. Ανάπτυξη του εαυτού, αυτορρύθμιση της μάθησης και ψυχοκοινωνική προσαρμογή ατόμων με αναπηρία

Μέλος ΔΕΠ με αντικείμενο την ψυχοπαιδαγωγική και διδακτορικές σπουδές συναφείς με το αντικείμενο της διαμόρφωσης του εαυτού και της συμπεριφοράς καθώς και σπουδές στις μαθησιακές δυσκολίες. Να έχει διδακτική εμπειρία σε προγράμματα εξειδίκευσης εκπαιδευτικών στην ειδική αγωγή και στην ενδοσχολική επιμόρφωση και επαγγελματική κατάρτιση. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα να εστιάζονται στις αποκλίνουσες συμπεριφορές και τη διαχείριση κρίσεων στο σχολείο καθώς και σε καινοτόμες δράσεις στον εκπαιδευτικό χώρο. Να έχει δημοσιεύσεις σε διεθνή και ελληνικά περιοδικά καθώς και συμμετοχές σε συλλογικούς τόμους και επιμέλειες βιβλίων.

13. Ευρωπαϊκά προγράμματα δια βίου μάθησης για τις ευπαθείς κοινωνικά ομάδες.

Μέλος ΔΕΠ με αντικείμενο την Εκπαίδευση Ενηλίκων και διδακτική εμπειρία στο εν λόγω αντικείμενο, τόσο σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο όσο και σε προγράμματα εξειδίκευσης. Επιστημονικά και ερευνητικά ενδιαφέροντα στην Ανάπτυξη Ευρωπαϊκών προγραμμάτων Δια βίου μάθησης για τις ευπαθείς κοινωνικά ομάδες. Ερευνητικό και συγγραφικό έργο σχετικό με τη διαχρονικότητα και τις μεταλλαγές του αναλφαβητισμού στην Ελλάδα, τους θεσμούς και τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Δια βίου μάθηση, τα Ευρωπαϊκά προγράμματα και τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες για τις ευάλωτες κοινωνικά ομάδες. Δημοσιεύσεις σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων. Κριτής σε επιστημονικά περιοδικά. Συμμετοχή σε ευρωπαϊκά δίκτυα μελετών και ερευνών σχετικά με τη Δια βίου Μάθηση.

14. Εκπαίδευση ενηλίκων σε άτομα με αναπηρίες

Διδάκτορας με αντικείμενο την εξ αποστάσεως εκπαίδευση για άτομα με αναπηρίες και με επαρκή διδακτική εμπειρία σε συναφή αντικείμενα. Ερευνητικό έργο σε συναφείς περιοχές, συγγραφικό έργο (βιβλία, περιοδικά, Συνέδρια κ.ά.) και εν γένει ακαδημαϊκή δραστηριότητα σε θέματα που σχετίζονται με την Εκπαίδευση

των Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων. Δημοσιεύσεις σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων. Κριτής σε επιστημονικά περιοδικά.

15. Η Δυναμική της ομάδος στην εκπαίδευση ενηλίκων με έμφαση στα άτομα με αναπηρίες

Μέλος ΔΕΠ με αντικείμενο σχετικό με τη Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση Στελεχών Επιχειρήσεων και οργανισμών και επαρκή διδακτική εμπειρία σε συναφή αντικείμενα. Συμμετοχή και επιστημονική ευθύνη σε προγράμματα που σχετίζονται με την Επιμόρφωση και με την Επαγγελματική ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού. Ερευνητικό έργο σε συναφείς περιοχές, συγγραφικό έργο (βιβλία, περιοδικά, Συνέδρια κ.ά.) και εν γένει ακαδημαϊκή δραστηριότητα σε θέματα που σχετίζονται με τη δυναμική της ομάδος στην εκπαίδευση ενηλίκων, mentoring και coaching. Δημοσιεύσεις σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων. Κριτής σε επιστημονικά περιοδικά

16. Ψυχολογικές προϋποθέσεις για την εργασία ατόμων με αναπηρίες

Διδάκτορας με γνωστικό αντικείμενο την ειδική αγωγή και ένταξη των ατόμων με αναπηρίες στην αγορά εργασίας και διδακτική εμπειρία σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο. Εργασίες έχουν δημοσιευθεί σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά.

17. Προσβασιμότητα ΑμεΑ στο Διαδίκτυο

Μέλος ΔΕΠ με αντικείμενο την προσβασιμότητα συστημάτων πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών και τις τεχνολογίες σήματος φωνής. Υπεύθυνος Μονάδας Προσβασιμότητας για Φοιτητές με Αναπηρία. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα θα εστιάζονται στην περιοχή των Φωνητικών Διαπηδών Χρήστη (Voice User Interfaces) και της Προσβασιμότητας σε συστήματα Πληροφορικής (Computer Accessibility) και τις Υποστηρικτικές Τεχνολογίες για Άτομα με Αναπηρία, σαν μέρος του γενικότερου τομέα της Αλληλεπίδρασης Ανθρώπου-Υπολογιστή (Human-Computer Interaction). Συμμετοχή σε σημαντικό αριθμό χρηματοδοτημένων ερευνητικών έργων της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και εθνικών. Κριτής/αξιολογητής και μέλος ομάδων εργασίας και τεχνικών επιτροπών σε διάφορα προγράμματα και ερευνητικά έργα

της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συγγραφέας επιστημονικών εργασιών σε διεθνή περιοδικά και πρακτικά διεθνών συνεδρίων στους τομείς του ενδιαφέροντός του.

18. Έννοιες θετικών επιστημών για άτομα με ειδικές ανάγκες.

Μέλος ΔΕΠ με αντικείμενο τη διδακτική των μαθηματικών στην εκπαίδευση. Το ερευνητικό έργο του είναι στη χρήση των τεχνολογιών τη διδασκαλία των Μαθηματικών, μαθησιακές δυσκολίες και διδασκαλία των Μαθηματικών, οι νοεροί υπολογισμοί, κατασκευή εκπαιδευτικού υλικού, εκπαίδευση εκπαιδευτικών.

10. Ο Επιστημονικά Υπεύθυνος

Ο κ. Κωνσταντίνος Παπαδόπουλος, Αναπληρωτής Πρύτανη και Καθηγητής στο Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής με Γνωστικό αντικείμενο: Εκπαίδευση Ατόμων με Πρόβλημα Όρασης

1. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

1. Διδασκαλία 6 Προπτυχιακών μαθημάτων στο Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής.
2. Διδασκαλία 3 Μαθημάτων στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του Τμήματος Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής.
3. Επιστημονικός υπεύθυνος και διδάσκων σε 5 προγράμματα εξειδίκευσης, διάρκειας 400 ωρών, με αντικείμενο την «Εκπαίδευση Ατόμων με Πρόβλημα Όρασης» ή την «Εκπαίδευση Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες».

2. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

1. Πρόεδρος στο Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας (Σεπτέμβριος 2011 έως Σεπτέμβριος 2014)
2. Πρόεδρος και ιδρυτικό μέλος του «Ελληνικού Ερευνητικού Σωματίου για Άτομα με Πρόβλημα Όρασης» (ΕΛΕΣΑΠΟ).
3. Μέλος του πενταμελούς διοικητικού συμβουλίου της Εταιρίας Αξιοποίησης και Διαχείρισης της Περιουσίας του Πανεπιστημίου Μακεδονίας (δεύτερη θητεία).
4. Πρόεδρος στο Τεχνικό Συμβούλιο του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

3. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

1. Aristotle University of Thessaloniki. "Maps for Individuals with Blindness" led by Aristotle University of Thessaloniki within the context of PENED 1994 – a funding program for young researchers, supported by the General Secretariat for Research and Technology, Greece, under the operational program "Competitiveness". Dr Konstantinos Papadopoulos was the main researcher/Principal Investigator and conducted research with blind individuals on the readability of tactile maps while he was also responsible for all project deliverables.
2. University of Macedonia. Project ID 54-4: Operational Program for Education and Initial Vocational Training (O.P. "Education"). Research for the enhancement of services to individuals with blindness "Pilot application of mapping common areas at the premises of University of Macedonia for movement facilitation of people with visual impairments." (Period from 1/1/2002 to 30/6/2004). Dr K. Papadopoulos was the project's principal investigator and responsible for the design, production and printing of tactile maps of the ground and mezzanine floor of University of Macedonia. Tactile maps were accompanied by information notes written in Braille.
3. University of Macedonia. Project ID 445-1: Preparation of Business Plan/Implementation Plan of Actions of the Institute of Continual Learning and Education (Period from 4/9/2006 to 30/11/2006). Dr K. Papadopoulos participated in the project team.
4. University of Macedonia. Project ID 435-6: "O.P. 'Education' Internship of students of the University of Macedonia – 3rd phase." O.P. "Education" II, Measure 2.4, Actions 2.4.2, Action category a, Student internships at the Department of Educational and Social Policy (Period from 01/09/2005 to 30/06/2007). Dr K. Papadopoulos participated in the project team.
5. University of Macedonia. Project ID 435-6: "O.P. 'Education' Internship of students of the University of Macedonia – 3rd phase." O.P. "Education" II, Measure 2.4, Actions 2.4.2, Action category a, Student Internships at the Department of Educational and Social Policy (Period from 01/07/2007 to 30/09/2008). Dr K. Papadopoulos participated in the project team.
6. University of Macedonia. Project ID 482: Organisation of Teacher Training (O.EP.EK.). Provision of specialized services for conducting studies, STUDY 7: "Introduction of innovative programs-actions in compulsory education." (Period from 07/27/2007 to 11/15/2007). Dr K. Papadopoulos participated in research design and analysis of results.

7. University of Macedonia. Project ID 484: Organisation of Teacher Training (O.EP.EK.). Provision of specialized services for conducting studies, STUDY 13: "Deviant behavior-crisis management at school." (Period from 07/27/2007 to 27/01/2008). Dr K. Papadopoulos participated in research design and analysis of results.
8. University of Macedonia. Project ID 482: Organisation of Teacher Training (O.EP.EK.). Provision of specialized services for conducting studies, STUDY 15: "Support students in special educational needs or behavioral problems." (Period from 07/27/2007 to 27/01/2008). Dr K. Papadopoulos participated in research design and analysis of results.
9. University of Macedonia. Program of Basic Research Promotion through Pilot Research Grant. Project title "Socialization of individuals with visual impairments." (Period from 01/01/2007 to 31/07/2008). Dr. Papadopoulos was the project's principal investigator. The aims of the project were: a) to examine the structure of active social networks of individuals with visual impairments, b) to investigate the social support they receive from their social networks and their satisfaction from the received support and, c) to examine the possible relationships between social support and range of active social networks, psychosocial aspects of the participants, and participants' demographic/personal data.
10. University of Macedonia. Meeting 98/14-2-2008 Θ5: Participation in the Steering Committee and Project Delivery team of O.P. "Education" project, titled "Undergraduate study programs of University of Macedonia", sub-project "Reforming the curriculum of undergraduate studies of the Department of Educational and Social Policy, University of Macedonia". Dr K. Papadopoulos participated in the project team.
11. University of Thessaly. O.P. "Education"/Ministry for Education and Religious Affairs. Project ID 52803.01 titled "Pilot training programs for the blind and visually impaired students with emphasis on assistive technology and properly shaped tactile material". Collective volume titled "Pilot Training Programs for the blind and visually impaired students". University of Thessaly, Department of Special Education (Period from 03/07/2007 to 15/07/2007 and 07/16/2007 to 31/08/2007). Dr K. Papadopoulos participated in the writing of the volume concerning the production of tactile maps, orientation and mobility aids for people with blindness.
12. Panteion University. O.P. "Education" II: Access for all – cross thematic seminars (Period from 02/04/2008 to 31/10/2008). Dr K. Papadopoulos was responsible for supervision, correction and evaluation of work implemented during the training program of interns on issues concerning education of individuals with visual impairments.
13. National and Kapodistrian University of Athens. "Education and Lifelong Learning" program 2007-2013. Project title "Evaluation of structures of Special Education – development of a computer application for continuous monitoring and evaluation of structures and critical aspects of special education." (Period from 01/09/2011 to 31/08/2012). Dr K. Papadopoulos is member of the core research team.

14. University of Macedonia. Program of Basic Research Promotion through Pilot Research Grant. Project title "Multiple intelligences of individuals with visual impairments." (Period from 01/09/2009 to 30/06/2011). Dr. Papadopoulos was the project's principal investigator.
15. University of Macedonia. Operational Program for the Information Society. Project ID: MIS 304168 titled "Support Services for Individuals and Students with Disabilities at the University of Macedonia." (Period from 01/04/2011 to 31/03/2013). Dr. K. Papadopoulos is the **Project Coordinator and scientific project leader**.
16. University of Macedonia. THALIS. Project Title: Audio and Tactile Access to Knowledge for Individuals with Visual Impairments (Period from 01/01/2012 to 31/12/2014). Dr. K. Papadopoulos is the **Project Coordinator and scientific project leader**.

4. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

ΒΙΒΛΙΑ

1. Παπαδόπουλος, Κ. (2005). *Τύφλωση και Ανάγνωση: Διαβάζοντας με την Αφή*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Ζήτη.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

1. Koustriava E., & Papadopoulos K. (2012). Are there relationships among different spatial skills of individuals with blindness? *Research in Developmental Disabilities, 33(6)*, 2164-2176.
2. Papadopoulos, K., Papadimitriou, K., & Koutsoklenis, A. (2012). The role of sound cues in the spatial knowledge of blind individuals. *International Journal of Special Education, 27(2)*, 169-180.
3. Papadopoulos, K., Koustriava, E., & Kartasidou, L. (2012). Spatial Coding of Individuals with Visual Impairment. *Journal of Special Education, 46(3)*, 180-190.
4. Αβραμίδου Α., Καμπανέλλου Π., Λεπτοκαρίδης Π., Σύρμου Π. & Παπαδόπουλος Κ. (υπό δημοσίευση). Κατανόηση κειμένου από άτομα με οπτική αναπηρία: σύγκριση μεταξύ μπράιγ και συνθετικής ομιλίας. *Ελληνική Επιθεώρηση Ειδικής Αγωγής*.
5. Παπαδόπουλος, Κ., Παπακωνσταντίνου, Δ., Κουστριάβα, Ε., Κουτσοκλένης, Α. & Μπίμπασης, Φ. (υπό δημοσίευση). Φοιτητές με Οπτική Αναπηρία στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση: Εμπόδια στη Πρόσβαση και τη Συμμετοχή. *Ελληνική Επιθεώρηση Ειδικής Αγωγής*.
6. Papadopoulos K. & Koustriava E. (2011). The Impact of Vision in Spatial Coding. *Research in Developmental Disabilities, 32(6)*, 2084-2091.

7. Metsiou, K., Papadopoulos, K. & Agaliotis I. (2011). Adaptive behavior of primary school students with visual impairments: the impact of educational settings. *Research in Developmental Disabilities, 32(6)*, 2340-2345.
8. Papadopoulos, K., Koustriava, E. (2011). Piaget's Water-Level Task: The impact of vision on performance. *Research in Developmental Disabilities, 32(6)*, 2289-2293.
9. Koutsoklenis, A. & Papadopoulos, K. (2011). Olfactory cues used for wayfinding in urban environments by individuals with visual impairments. *Journal of Visual Impairments & Blindness, 105(10)*, 692-702.
10. Koutsoklenis, A. & Papadopoulos, K. (2011). Auditory cues used for wayfinding in urban environments by individuals with visual impairments. *Journal of Visual Impairments & Blindness, 105(10)*, 703-714.
11. Papadopoulos, K., Koustriava, E., & Kartasidou, L. (2011). The impact of residual vision in spatial skills of individuals with visual impairments. *Journal of Special Education, 45(2)* 118–127.
12. Papadopoulos, K., Metsiou, K., & Agaliotis, I. (2011). Adaptive behavior of children and adolescents with visual impairments. *Research in Developmental Disabilities, 32*, 1086-1096.
13. Koustriava E., & Papadopoulos K. (2010). Mental Rotation Ability of Individuals with Visual Impairments. *Journal of Visual Impairment and Blindness, 104(9)*, 570-574.
14. Papakonstantinou, D. & Papadopoulos, K. (2010). Forms of Social Support in the Workplace for Individuals with Visual Impairments. *Journal of Visual Impairment and Blindness, 104(3)*, 183-187.
15. Papadopoulos, K., Katemidou, E., Koutsoklenis, A., & Mouratidou, E. (2010). Differences amongst sighted individuals and individuals with visual impairments in word intelligibility presented via synthetic and natural speech. *Augmentative and Alternative Communication, 26(4)*, 278–288.
16. Papakonstantinou, D. & Papadopoulos, K. (2009). Social Support in the Workplace for Working-Age Adults with Visual Impairments. *Journal of Visual Impairment and Blindness, 103(7)*, 393-402.
17. Papadopoulos K., Koutsoklenis, A., Katemidou, E., & Okalidou A. (2009). Perception of synthetic and natural speech by adults with visual impairments. *Journal of Visual Impairment and Blindness, 103(7)*, 403-414.

18. Papadopoulos, K., & Koutsoklenis, A. (2009). Reading Media Used by Higher-Education Students and Graduates with Visual Impairments in Greece. *Journal of Visual Impairment & Blindness*, 103, 772-779.
19. Papadopoulos, K. & Karanikolas, N. (2009). Tactile maps provide location based services for individuals with visual impairments. *Journal of Location Based Services*, 3(3), 150-164.
20. Papadopoulos, K., Arvaniti E., Gkoutsioudi V., Dimitriadi D., & Zantali Ch. (2009). Spelling Knowledge of Visually Impaired Adults. *British Journal of Visual Impairment*, 27(1), 49-64.
21. Goudiras, D., Papadopoulos, K., Koutsoklenis, A., Papageorgiou, V. & Stergiou, M. (2009). Factors Affecting the Use of Reading Media by Visually Impaired Adults. *British Journal of Visual Impairment*, 27, 111-127.
22. Παπαδόπουλος, Κ., Αθανασιάδου, Α., Βούλτσιος, Η., Διαμαντοπούλου, Ε., Δρόσου, Γ., & Καλούδη, Α. (2009). Κοινωνική Στήριξη και Κοινωνικές Σχέσεις των Ατόμων με Προβλήματα Όρασης στον Εργασιακό Χώρο. *Επιστήμες της Αγωγής*, 2, 7-20.
23. Παπαδόπουλος, Κ., Γουδήρας, Δ. & Αγγελάκη, Κ. (2009). Αυτοεκτίμηση και Κέντρο Ελέγχου των Ενηλίκων με Πρόβλημα Όρασης. *Μέντορας*, 11, 42-55.
24. Παπαδόπουλος, Κ. (2008). Πολιτικός και Γεωφυσικός Χάρτης Αφής της Ελλάδας για Άτομα με Τύφλωση. *Επιστήμες της Αγωγής*, 3, 111-119.
25. Papadopoulos, K., Argyropoulos, V. & Kouroupetroglou, G. (2008). Discrimination, perception and comprehension of synthetic speech by students with visual impairments: the case of similar acoustic patterns. *Journal of Visual Impairment and Blindness*, 102(7), 420-429.
26. Argyropoulos V., Papadopoulos K., Kouroupetroglou G., Xydas G., & Katsoulis P. (2007). Discrimination and Perception of the Acoustic Rendition of Texts by Blind People. *Lecture Notes in Computer Science*, 4556, 205-213.
27. Παπαδόπουλος Κ., Κοσμίδου Μ. & Τζέκου Δ. (2007). Άτομα με Προβλήματα όρασης και Εργασία, *Μέντορας*, 10, 136-154.
28. Παπαδόπουλος, Κ. & Χρονοπούλου, Ε. (2006). Άτομα με Τύφλωση Υπολογίζουν Αποστάσεις: μια Ερευνητική Προσέγγιση. *Μέντορας*, 78-90.
29. Papadopoulos, K. (2005). On the theoretical basis of tactile cartography for the haptic transformation of historic maps. *e-Perimetron*, 1(1), 81-87.
30. Papadopoulos, K. & Goudiras, D. (2005). Alumnos con discapacidad visual y exámenes en la Universidad. *Entre dos mundos*, 28, 5-13.

31. Papadopoulos, K. & Goudiras, D. (2005). Accessibility Assistance for Visually Impaired People in Digital Texts. *British Journal of Visual Impairment*, 23, 75-83.
32. Papadopoulos K. (2005). Automatic Transcription of Tactile Maps. *Journal of Visual Impairment and Blindness*, 99(4), 242-245.
33. Παπαδόπουλος, Κ. (2005). Η Ελληνική Τυφλική Γραφή: Προβλήματα και Προοπτικές. *Επιστήμες της Αγωγής*, 2, 169-180.
34. Papadopoulos, K. (2004). A School Program Contributes to the Environmental Knowledge of Blind. *British Journal of Visual Impairment*, 22(3), 101-104.
35. Papadopoulos, K. & Goudiras, D. (2004). Visually Impaired Students and University Examinations. *British Journal of Visual Impairment*, 22(2), 66-70.
36. Papadopoulos K. (2003). Automatic transcription of geographic names: A cartographic implementation. *Cartography*, 32 (1), 1-10.
37. Παπαδόπουλος, Κ. (2003). Η Περιβαλλοντική Γνώση των Ατόμων με Εξασθένιση Όρασης: Μια Ερευνητική Προσέγγιση μέσω Νοητικών Χαρτών. *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 35, 186-199.
38. Παπαδόπουλος, Κ. (2003). Βοηθήματα Προσανατολισμού και Κινητικότητας για τα Άτομα με Μειονέκτημα Όρασης - Χάρτες Αφής. *Επιστήμες της Αγωγής*, 3, 79-86.
39. Παπαδόπουλος, Κ., Γουδήρας, Δ. & Σταμόπουλος, Κ. (2003). Ηλεκτρονικός Οδηγός Σπουδών για Άτομα με Μειονέκτημα Όρασης. *Μέντορας*, 7, 81-93.
40. Παπαδόπουλος, Κ. (2002). Η Δημιουργία Γραμματοσειράς του Ελληνικού Braille Κώδικα και η χρήση της σε Χάρτες Αφής. *Τεχνικά Χρονικά*, 2(1), 101-110.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ

1. Koustriava, E., Papadopoulos, K., Arvaniti, E., & Panagiota Kouveli (in print). The impact of media on attitudes modification toward individuals with visual impairments. *Proceedings of the 5th ICEVI Balkan Conference*, Zagreb, Croatia, 2010.
2. Papadopoulos, K., Koustriava, E., Stoidou, K., & Velkou, A. (in print). Differences in Performance of Individuals with and without Visual Impairment in Piaget's Water-Level Task. *Proceedings of the 5th ICEVI Balkan Conference*, Zagreb, Croatia, 2010.
3. Papadopoulos, K., Koutsoklenis, A., Xatziyiannakoglou, P., Avgoulas, E. & Sifakis, D. (in print). Exploring the Relation between Social Support and Locus of Control of Adults with Visual Impairments. *Proceedings of the 5th ICEVI Balkan Conference*, Zagreb, Croatia, 2010.

4. Papadopoulos, K., Koutsoklenis, A., & Xatziyiannakoglou, P. (in print). Using Soundscape Recordings in Audio-haptic Maps for Individuals with Visual Impairments. *Proceedings of the 5th ICEVI Balkan Conference*, Zagreb, Croatia, 2010.
5. Παπαδόπουλος, Κ., Κουτσοκλένης, Α., & Χατζηγιαννάκογλου, Π. (υπό έκδοση). Απτικοακουστικά συστήματα και δημιουργία νοητικών χαρτών από άτομα με πρόβλημα όρασης. *Πρακτικά 2^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Γνωσιακής Επιστήμης*, Πάρος 2010.
6. Κουστριάβα, Ε. & Παπαδόπουλος, Κ. (υπό έκδοση). Νοητική Περιστροφή και Γνώση του Μακρινού Χώρου Ατόμων με Πρόβλημα Όρασης. *Πρακτικά 2^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Γνωσιακής Επιστήμης*, Πάρος 2010.
7. Papadopoulos K., Kartasidou L., Papakonstantinou D., Koutsoklenis A., & Koustriava E. (2009). Self-esteem of Adults with Visual Impairments. *Proceedings of the 7th ICEVI European Conference*, "Living in a Changing Europe", Dublin, Ireland, 5-10 July, 2009.
8. Papadopoulos K., Koustriava E., Papakonstantinou D., & Koutsoklenis A. (2009). People with Visual Impairments: Views of Sighted Individuals. *Proceedings of the 7th ICEVI European Conference*, "Living in a Changing Europe", Dublin, Ireland, 5-10 July, 2009.
9. Koutsoklenis A., Papadopoulos K., Papakonstantinou D., & Koustriava E. (2009). Students with Visual Impairments in Higher Education Institutes. *Proceedings of the 7th ICEVI European Conference*, "Living in a Changing Europe", Dublin, Ireland, 5-10 July, 2009.
10. Παπακωνσταντίνου, Δ. & Παπαδόπουλος, Κ. (2010). Το Νομοθετικό Πλαίσιο Αναφορικά με την Εισαγωγή και τη Φοίτηση Ατόμων με Πρόβλημα Όρασης στα Α.Ε.Ι.: Αξιολόγηση και Προτάσεις. *Στα Πρακτικά του 1^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Επιστημών της Εκπαίδευσης*, Αθήνα, 28-30 Μαΐου, 2009.
11. Κουτσοκλένης, Α., & Παπαδόπουλος, Κ. (2010). Η Συμβολή της Ακοής στην Κατανόηση του Χώρου, τον Προσανατολισμό και την Κινητικότητα των Ατόμων με Πρόβλημα Όρασης. *Στα Πρακτικά του 1^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Επιστημών της Εκπαίδευσης*, Αθήνα, 28-30 Μαΐου, 2009.
12. Κουστριάβα, Ε., & Παπαδόπουλος, Κ. (2010). Στάσεις Εκπαιδευτικών για την Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση σε Θέματα Σχετικά με την Εκπαίδευση Ατόμων με Πρόβλημα Όρασης. *Στα Πρακτικά του 1^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Επιστημών της Εκπαίδευσης*, Αθήνα, 28-30 Μαΐου, 2009.
13. Παπαδόπουλος, Κ., Παπακωνσταντίνου, Δ., Κουτσοκλένης, Α., & Κουστριάβα, Ε. (2010). Κοινωνική Στήριξη και Κοινωνικά Δίκτυα Μαθητών και Φοιτητών με Πρόβλημα Όρασης. *Στα Πρακτικά του 1^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Επιστημών της Εκπαίδευσης*, Αθήνα, 28-30 Μαΐου, 2009.

14. Goudiras, D. B., Polychronopoulou, S., Papadopoulou, S., Papadopoulos, K., Agaliotis, I., Kartasidou, L., Paleologou, N., Papavasiliou, I. Noulas, A. & Papageorgiou, K. (2008). Training needs of teachers in Greece. *Proceedings of the 11th International Conference on Further Education in the Balkan Countries*, Konya, 23-26 October, 2008.
15. Παπαδόπουλος, Κ., Πλατσίδου, Μ. & Κανάκη, Δ. (2008). «Η αντιληπτή πολλαπλή νοημοσύνη σε σχέση με την αντικειμενική επίδοση σε προβλήματα νοητικής περιστροφής στα άτομα με πρόβλημα όρασης» (Abstracts book). 2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Γνωστικής Ψυχολογίας της ΕΛΨΕ, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη, 6 – 9 Νοεμβρίου 2008.
16. Papadopoulos, K. & Karanikolas, N. (2007). From digital map to digital tactile map: a transmission with accent in haptic language. *Proceedings of the 4th International Symposium on Location Based Services & TeleCartography*, Hong Kong, November 2007.
17. Παπαδημητρίου, Κ., Παπαδόπουλος, Κ., Κουτσοκλένης, Α. & Μπίμπασης, Φ. (2007). Προσανατολισμός και κινητικότητα των ατόμων με οπτική εξασθένιση: Καταγραφή και αναπαράσταση του αντιλαμβανόμενου ηχοτοπίου της Πανεπιστημιούπολης. 1^ο Forum της Επιτροπής Κοινωνικής Πολιτικής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης – «Ανοιχτό Πανεπιστήμιο για όλους. Σύγχρονα Προβλήματα της Σπουδάζουσας Νεολαίας», Θεσσαλονίκη, 16-18 Νοεμβρίου 2007. *Δημοσίευση της εργασίας σε αυτόνομο τεύχος από τον εκδοτικό οίκο του ΑΠΘ*.
18. Παπαδόπουλος, Κ., Παπακωνσταντίνου, Δ. & Μπίμπασης, Φ. (2007). Πρακτική και Συναισθηματική Υποστήριξη των Ατόμων με πρόβλημα όρασης στον εργασιακό χώρο. 1^ο Forum της Επιτροπής Κοινωνικής Πολιτικής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, «Ανοιχτό Πανεπιστήμιο για όλους. Σύγχρονα Προβλήματα της Σπουδάζουσας Νεολαίας», Θεσσαλονίκη, 16-18 Νοεμβρίου 2007. *Δημοσίευση της εργασίας σε αυτόνομο τεύχος από τον εκδοτικό οίκο του ΑΠΘ*.
19. Παπαδόπουλος, Κ., Παπαδημητρίου, Κ., Μαϊόγλου, Δ., Δράκου, Ε., Κουτσοκλένης, Α., Χατζηγιαννίδης, Γ. & Παντής, Ι. (2007). Η αποτύπωση του αστικού ηχοτοπίου ως βοήθημα στην κινητικότητα και στον προσανατολισμό των ατόμων με οπτική εξασθένιση. 1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακουστικής Οικολογίας (Abstracts book) - 'Ακουστική Οικολογία στην Ελλάδα Σήμερα', Κέρκυρα, 30 Νοεμβρίου - 1 Δεκεμβρίου, 2007.
20. Goudiras D., Papadopoulos K., Koutsoklenis A., Papageorgiou V., & Stergiou M. (2006). Reading Media used by Visually Impaired Adults. *Abstracts book of the 12th ICEVI World Conference*, Kuala Lumpur, Malaysia, 16th - 21st July, 2006.

21. Papadopoulos, K., Arvaniti E., Gkoutsioudi V., Dimitriadi D., & Zantali Ch. (2006). Spelling Performance of Visually Impaired Adults. *Abstracts book of the 12th ICEVI World Conference*, Kuala Lumpur, Malaysia, 16th - 21st July, 2006.
22. Παπαδόπουλος, Κ. (2005). Παιδιά με Σοβαρά Προβλήματα Όρασης στο Πρωτοβάθμιο Γενικό Σχολείο. *Στα Πρακτικά της Ημερίδας με θέμα «Ειδική Αγωγή στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση - Εκπαιδευτική πραγματικότητα και προοπτικές»*. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής, Θεσσαλονίκη 2005.
23. Γουδήρας, Δ., Παπαδόπουλος, Κ. & Ρούμεν, Π. (2004). Οι διαστάσεις της προσωπικότητας ατόμων με προβλήματα όρασης και ακοής. Πρακτικά Πανελληνίου Συνεδρίου Γνωστικής Ψυχολογίας, "Η Γνωστική Ψυχολογία σήμερα: Γέφυρες για τη μελέτη της νόησης", Αλεξανδρούπολη, Νοέμβριος 2004.
24. Papadopoulos, K., Tsioukas, V. & Daniil, M. (2003). 3D Maps for Children's Education: Multimedia and Virtual Reality. *Proceedings of 21st International Cartographic Conference of ICA*, Durban, South Africa.
25. Daniil, M., Tsioukas, V., Papadopoulos, K., & Livieratos, E. (2003). Scanning options and choices in digitizing historic maps. *Proceedings of CIPA, XIX International Symposium, "New Perspectives to Save Cultural Heritage"*, Antalya, Turkey.
26. Κονιόρδος, Β., Ζουρνά, Μ., Νάλμπάντης, Δ., Νανιόπουλος, Α., Παπαδόπουλος, Κ. & Τόσκας, Ι. (2003). Ελεύθερες Διαδρομές για Όλους στη Θεσσαλονίκη. Στα Πρακτικά της Ημερίδας με θέμα "Μετακίνηση, Προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες, Σχεδιασμός για Όλους" (σελ. 57-62), Θεσσαλονίκη, 2003.
27. Tsioukas, B., Papadopoulos, K., Daniil, M., & Daniil, E. (2002). A new perspective for the visualization of cartographic data. *Proceedings of the ISPRS Symposium, Commission V, Corfu, September 2002*.
28. Papadopoulos, K., Livieratos, E. & Boutoura, Ch. (2001). A large scale city atlas for the blind. *Proceedings of the 20th International Cartographic Conference of ICA*, Beijing, China.
29. Παπαδόπουλος, Κ. & Μπούτουρα, Χ. (2000). Ο Άτλαντας της Θεσσαλονίκης για Άτομα με Μειονέκτημα Όρασης. *Πρακτικά 6^{ου} Εθνικού Συνεδρίου Χαρτογραφίας, της Χαρτογραφικής Επιστημονικής Εταιρείας Ελλάδος (ΧΕΕΕ)*, Αθήνα.
30. Παπαδόπουλος, Κ., & Καρανικόλας, Ν. (2000). Η χρήση της τεχνολογίας και των πολυμέσων για τη παρουσίαση χαρτογραφικών πληροφοριών σε κλίμακες αστικών χαρτών. *Πρακτικά 6^{ου} Εθνικού Συνεδρίου Χαρτογραφίας, της Χαρτογραφικής Επιστημονικής Εταιρείας Ελλάδος (ΧΕΕΕ)*, Αθήνα.

31. Λιβιεράτος, Ε., Παπαδόπουλος, Κ., Μπούτουρα, Χ. & Ανθόπουλος, Α. (1998). Ψηφιακή παραγωγή αστικών χαρτών για τυφλούς και μέθοδος προσανατολισμού τους στη πόλη: Η πρώτη εφαρμογή στη Θεσσαλονίκη. *Πρακτικά 5^{ου} Εθνικού Συνεδρίου Χαρτογραφίας, της Χαρτογραφικής Επιστημονικής Εταιρείας Ελλάδος (ΧΕΕΕ)*, Θεσσαλονίκη.

ΑΛΛΑ

1. Μπίμπασης, Φ., Παπακωνσταντίνου, Δ., Κουτσοκλένης, Α. & Παπαδόπουλος, Κ. (2008). *Φοιτητές με Πρόβλημα Όρασης στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση: Διερεύνηση των Απόψεων Βλεπόντων Φοιτητών*. Ημερίδα με θέμα «Άνθρωποι με τυφλότητα: Προβλήματα και Λύσεις: Εκπαιδευτικά και κοινωνικά ζητήματα». Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη, 21 Μαΐου 2008.
2. Κουτσοκλένης, Αθ., Παπακωνσταντίνου Δ., Κουστριάβα Ε., Μπίμπασης, Φ. & Παπαδόπουλος, Κ. (2008). «*Απόψεις Καθηγητών και Προσωπικού των ΑΕΙ σχετικά με τη Φοίτηση των Ατόμων με Πρόβλημα Όρασης*». 2^ο Forum της Επιτροπής Κοινωνικής Πολιτικής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, «Ποιότητα Ζωής στο Α.Π.Θ.», Θεσσαλονίκη, 14 Νοεμβρίου 2008.
3. Παπαδόπουλος, Κ. (2006). *Νέες Τεχνολογίες και Άτομα με Οπτική Αναπηρία*. Ημερίδα με θέμα «Υποστηρικτικές Τεχνολογίες και Πρόσβαση στην Πληροφορία για Άτομα με Απώλεια Όρασης». Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Βόλος, 26 Μαΐου 2006.
4. Παπαδόπουλος Κ., Γουδήρας Δ. Β., & Σταμόπουλος Κ. (2002). *Οδηγός σπουδών για άτομα με πρόβλημα όρασης*. Ημερίδα με θέμα «Πανεπιστημιακές Σπουδές των Νέων με Ειδικές Ανάγκες: Πραγματικότητα και Προοπτικές». Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη, 27 Φεβρουαρίου 2002.

11. Θεματικές Ενότητες του Προγράμματος

Το πρόγραμμα επικαιροποίησης των γνώσεων των αποφοίτων ΑΕΙ περιλαμβάνει 18 θεματικές ενότητες.

Το πεδίο του προγράμματος με τίτλο «Σύγχρονες προσεγγίσεις στην προσαρμογή των ατόμων με αναπηρία στην ανήλικη και ενήλικη ζωή» καλύπτεται πλήρως κατά τη διδασκαλία, καθώς ορισμένες από τις προτεινόμενες ενότητες αντιμετωπίζουν το ζήτημα «οριζοντίως», αναφερόμενες σε σύγχρονες εξελίξεις (π.χ., ανάπτυξη νέων επιστημονικών στάσεων και απόψεων, γνώσεων, προγραμμάτων, μεθόδων και τεχνικών), ανεξάρτητα από συγκεκριμένες αναπηρίες, ενώ άλλες ενότητες αντιμετωπίζουν τα ζητήματα «εγκαρσίως», καθώς στοχεύουν στην επικαιροποίηση γνώσεων σε ειδικούς τομείς της ειδικής αγωγής (άτομα με προβλήματα όρασης, ακοής, νοητική αναπηρία, μαθησιακές δυσκολίες, κτλ.). Τέλος, μια άλλη κατηγορία από θεματικές ενότητες αναφέρεται στην αντιμετώπιση των προβλημάτων διαβίωσης, μάθησης και κοινωνικής προσαρμογής των ατόμων με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, ή ευπαθών κοινωνικά ομάδων με βάση την πρόοδο που έχει σημειωθεί σε τομείς της τεχνολογίας, της παιδαγωγικής, της ψυχολογίας, της συμβουλευτικής, της εκπαίδευσης ενηλίκων, κ.ά. Η αντιμετώπιση, λοιπόν, του προγράμματος «Σύγχρονες προσεγγίσεις στην προσαρμογή των ατόμων με αναπηρία στην ανήλικη και ενήλικη ζωή» πραγματοποιείται με μια ολιστική προσέγγιση. Παρακάτω παρουσιάζεται συνοπτικά το περιεχόμενο διδασκαλίας κάθε θεματικής ενότητας.

1. Σύγχρονες προσεγγίσεις του προσδιορισμού των μαθησιακών αναγκών των ατόμων με αναπηρία

Ο ακριβής προσδιορισμός των μαθησιακών αναγκών των ατόμων με αναπηρία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση της υλοποίησης επιτυχών υποστηρικτικών προγραμμάτων. Κατά την παραδοσιακή προσέγγιση, ο προσδιορισμός των αναγκών στηρίζεται κυρίως στην κατηγοριοποίηση, η οποία επιτυγχάνεται διαμέσου της χρήσης τυποποιημένων δοκιμασιών και προαποφασισμένων κριτηρίων ενδογενούς παθολογίας. Σύμφωνα όμως με τις σύγχρονες προσεγγίσεις, ο προσδιορισμός των αναγκών προϋποθέτει την υλοποίηση οικοπροσαρμοστικών αξιολογικών διαδικασιών, που στοχεύουν στη

διερεύνηση του είδους της αλληλεπίδρασης ανάμεσα στο κάθε άτομο με αναπηρία και στο περιβάλλον στο οποίο αυτό το άτομο ζει και μαθαίνει. Αυτή η θεματική ενότητα αποσκοπεί στην εξοικείωση των επαγγελματιών που εμπλέκονται στο σχεδιασμό και την υλοποίηση υποστηρικτικών προγραμμάτων για τα άτομα με αναπηρία με τις σύγχρονες προσεγγίσεις του προσδιορισμού των μαθησιακών αναγκών.

2. Δια βίου Μάθηση Ατόμων με Οπτική Αναπηρία - Παραγωγή απτικο-ακουστικού εκπαιδευτικού υλικού

Η δια βίου εκπαίδευση ατόμων με οπτική αναπηρία (τυφλών και ατόμων με μειωμένη όραση) είναι ένα πεδίο που χρήζει ιδιαίτερου διεθνούς ενδιαφέροντος τα τελευταία χρόνια. Σε αυτό έχει συμβάλει η ανάπτυξη νέων, καινοτόμων μεθόδων εκπαίδευσης που ενσωματώνουν την ηλεκτρονική μάθηση και την υποστηρικτική τεχνολογία. Ένα βασικό προαπαιτούμενο για τη επιτυχία ενός προγράμματος εκπαίδευσης ενηλίκων με οπτική αναπηρία είναι η παροχή του εκπαιδευτικού υλικού σε απτική, ακουστική ή/και απτικοακουστική μορφή. Στην ενότητα αυτή οι συμμετέχοντες θα διδαχθούν τεχνικές και μεθόδους για την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού στην κατάλληλη μορφή, δηλαδή, υλικού που θα συνδέεται κάθε φορά με τα ατομικά χαρακτηριστικά των ατόμων με οπτική αναπηρία. Επιπλέον, θα διδαχθούν μέθοδοι για την εξ αποστάσεως παροχή και χρήση του εκπαιδευτικού υλικού.

3. Ενίσχυση της αυτοπροσδιοριζόμενης συμπεριφοράς και μάθησης παιδιών και νέων με νοητική αναπηρία

Η μελέτη του αυτοπροσδιορισμού σε διεθνές επίπεδο τα τελευταία χρόνια έχει αναδείξει τη σημασία του για την υποστήριξη και ένταξη των ατόμων με νοητική αναπηρία. Είναι γνωστό ότι ένας από τους λόγους που τα άτομα νοητική αναπηρία αποτυγχάνουν στη ζωή τους μετά την αποφοίτησή τους από το σχολείο οφείλεται στο γεγονός ότι το εκπαιδευτικό σύστημα δεν τους προετοιμάζει για την αυτονομία, τη μετάβαση στην ενήλικη ζωή, την εργασία και τη σεξουαλική ζωή. Ο αυτοπροσδιορισμός αποτελεί χαρακτηριστικό της ανθρώπινης συμπεριφοράς καθώς πρόκειται για δικαίωμα, ιδανικό/ αρχή, ενδογενή ορμή/ εσωτερικό κίνητρο, ικανότητα, διαδικασία, αποτέλεσμα, γνώρισμα. Στην προτεινόμενη θεματική ενότητα θα τονιστεί η σημασία της ποιότητας ζωής και της αυτοπροσδιοριζόμενης συμπεριφοράς και μάθησης των παιδιών

και νέων με νοητική αναπηρία, θα αναλυθούν οι παράγοντες που συμβάλουν στην ενίσχυση της αυτοπροσδιοριζόμενης συμπεριφοράς και μάθησης αλλά και το πώς οι εκπαιδευτικοί μπορούν να συμβάλουν προς αυτή την κατεύθυνση.

4. Η επικοινωνία των ατόμων με προβλήματα ακοής και λόγου

Η λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία των ατόμων με προβλήματα ακοής και λόγου περιλαμβάνει προσαρμογές που πρέπει να γίνουν στον διάλογο από τα άτομα αυτά αλλά και από τους γονείς τους, τους δασκάλους και άλλα πρόσωπα. Η επικοινωνία με τους Κωφούς περιλαμβάνει τη χρήση της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας (ΕΝΓ) και των διερμηνέων ΕΝΓ, ενώ πολλά βαρήκοα/κωφά άτομα με κοχλιακά εμφυτεύματα και ακουστικά βοηθήματα μαθαίνουν σε μικρή ηλικία να επικοινωνούν μέσω της ακρόασης και του προφορικού λόγου αλλά και με μικτές επιλογές. Για τα άτομα με προβλήματα λόγου (τραυλισμός, ειδική γλωσσική ανεπάρκεια, απραξία και εγκεφαλική πάρεση) αξιοποιούνται στρατηγικές αποτελεσματικής επικοινωνίας και η εναλλακτική υποστηρικτική επικοινωνία. Θα παρουσιαστούν, μεταξύ άλλων, εφαρμογές των παραπάνω με βιωματική μάθηση και επίλυση προβλημάτων.

5. Μαθησιακές δυσκολίες: δυσλεξία, διάσπαση προσοχής, παρορμητικότητα και υπερκινητικότητα (ΔΕΠΥ – ADHD)

Διεθνώς, οι μαθησιακές δυσκολίες εμφανίζονται στο 15-22% του μαθητικού πληθυσμού. Στερούν από τα άτομα τη δυνατότητα να αποδώσουν σύμφωνα με τις δυνατότητες και την προσπάθειά τους και δημιουργούν σοβαρά δευτερογενή ψυχοκοινωνικά προβλήματα που συνήθως τους ακολουθούν διά βίου.

Η δυσλεξία και οι υπόλοιπες ειδικές μαθησιακές δυσκολίες έχουν βιολογική αιτιολογία και είναι συνήθως κληρονομικές με αναλογία 4 αγόρια προς 1 κορίτσι. Το σύνδρομο ΔΕΠΥ είναι μία από τις σημαντικότερες νευροαναπτυξιακές διαταραχές, παρουσιάζεται στο 5-10% του μαθητικού πληθυσμού, υπάρχει διά βίου και είναι ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα συμπεριφοράς και αυτοελέγχου. Το ΔΕΠΥ έχει βιολογική αιτιολογία και συνήθως είναι κληρονομικό με αναλογία 4 αγόρια προς 1 κορίτσι. Σε αυτή τη θεματική ενότητα, θα καλυφθούν τα αίτια, τα συμπτώματα και τα είδη των μαθησιακών δυσκολιών και ΔΕΠΥ καθώς και η πρόγνωση, διάγνωση και η αντιμετώπισή

τους.

6. Διαγνωστική και ψυχοπαθολογία σε παιδιά, εφήβους και ενήλικες

Ένα μέρος της διαχείρισης της καθημερινότητας, της φροντίδας και της εκπαίδευσης των ατόμων με ειδικές ανάγκες αφορά τις δυσκολίες που σχετίζονται με μικρότερης ή μεγαλύτερης βαρύτητας ψυχικά προβλήματα. Συχνά, η ψυχική διαταραχή είναι το κυρίαρχο πρόβλημα σε αυτά τα άτομα (π.χ. διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές) ή αποτελεί μια σημαντική νοσηρή κατάσταση, η οποία περιπλέκει το πρωτεύων ψυχικό ή σωματικό πρόβλημα. Είναι αυτονόητο, λοιπόν, πως η αναγνώριση και διαχείριση τέτοιων προβλημάτων αποκτά συχνά σημαντική προτεραιότητα. Στην θεματική αυτή ενότητα περιγράφονται μερικές από τις συνήθεις διαταραχές της παιδικής και εφηβικής ηλικίας (όπως Διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές, Διαταραχή Διαγωγής, κ.ά.) καθώς και διαταραχές που μπορεί να εμφανίζονται περισσότερο συχνά, αλλά όχι αποκλειστικά, στην ενήλικη ζωή (όπως Σχιζοφρενική διαταραχή, Διπολική διαταραχή, Αγχώδεις διαταραχές).

7. Υποστηρικτικές και ψηφιακές τεχνολογίες για άτομα με αναπηρίες

Η ταχύτατη πρόοδος της τεχνολογίας και ιδιαίτερα των ψηφιακών τεχνολογιών έχει επηρεάσει σε σημαντικό βαθμό τις δυνατότητες που έχουν τα άτομα με αναπηρίες για τη βελτίωση της καθημερινότητάς τους, της θέσης τους στην αγορά εργασίας κλπ. Στο πλαίσιο της θεματικής ενότητας αυτής θα παρουσιαστούν οι σύγχρονες τεχνολογίες που παίζουν έναν υποστηρικτικό ρόλο καθώς διευκολύνουν την καθημερινή λειτουργία και διαβίωση των ατόμων με αναπηρίες, επιτρέποντας, για παράδειγμα, στα άτομα με μειωμένη όραση να πλοηγούνται πιο εύκολα στο Διαδίκτυο ή στα άτομα δυσκολίες στη μετακίνηση, να μετακινούνται με μεγαλύτερη ασφάλεια και άνεση. Στο πλαίσιο της ίδια θεματικής ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα γνωρίσουν τις νέες δυνατότητες έκφρασης και επικοινωνίας, άρα και κοινωνικοποίησης, με την ευρύτερη έννοια του όρου, που προσφέρει το Διαδίκτυο και ιδιαίτερα το web 2.0 και η κοινωνική δικτύωση στα άτομα με αναπηρίες.

8. Προγράμματα ανάπτυξης συναισθηματικών και κοινωνικών ικανοτήτων σε άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες

Τα προγράμματα ανάπτυξης συναισθηματικών και κοινωνικών ικανοτήτων βασίζονται

στην εφαρμογή των αρχών της συναισθηματικής νοημοσύνης και είναι πολύ δημοφιλή στην εκπαίδευση ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες. Ευρήματα από τη διεθνή βιβλιογραφία δείχνουν ότι, όταν τα άτομα εκπαιδεύονται στο πώς να διαχειρίζονται τα συναισθήματά τους, να κατανοούν, να εκφράζονται με και να συζητούν για σύνθετα συναισθήματα, είναι πιθανό να επιτύχουν μεγαλύτερα ακαδημαϊκά και επαγγελματικά οφέλη, να βελτιώσουν την κοινωνική συναλλαγή τους και την ψυχική τους ευζωία. Στην ενότητα αυτή, αρχικά, θα γίνει μια σύντομη εισαγωγή στις αρχές και τις θεωρίες της συναισθηματικής νοημοσύνης. Ακολούθως, θα παρουσιαστούν συγκεκριμένα προγράμματα για την ανάπτυξη συναισθηματικών και κοινωνικών ικανοτήτων σε άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες και θα συζητηθούν οι αρχές, οι τρόποι εφαρμογής και η αποτελεσματικότητά τους.

9. Επαγγελματική ένταξη και προσαρμογή ατόμων με αναπηρία

Σκοπός της προτεινόμενης θεματικής ενότητας είναι να εξοικειωθούν οι εκπαιδευόμενοι-ες με θέματα που αφορούν την επαγγελματική αποκατάσταση ατόμων με αναπηρία, να κατανοήσουν και να αποδεχθούν τη σημασία της ένταξης των ατόμων αυτών στην ανοιχτή αγορά εργασίας καθώς και της ενίσχυσης της απασχολησιμότητάς τους. Η ενότητα θα περιλαμβάνει τα εξής θέματα: Θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις επαγγελματικής ανάπτυξης ΑμεΑ, Συμβουλευτική στήριξη ΑμεΑ για την αναζήτηση, εύρεση και διατήρηση εργασίας. Σχέση συμβούλου-συμβουλευόμενου, Συμβουλευτική ομοτίμων και η εφαρμογή της στην επαγγελματική ένταξη ΑμεΑ, Μοντέλα απασχόλησης των ΑμεΑ (προστατευμένη απασχόληση, υποστηρικτική Απασχόληση), Καλές πρακτικές ένταξης στην απασχόληση, Το προφίλ του εργασιακού συμβούλου για ΑμεΑ (προσόντα και δεξιότητες).

10. Σύγχρονα θέματα εργασιακής/κοινωνικής ηθικής και εκπαιδευτικής πολιτικής για άτομα με αναπηρία **Σύγχρονα θέματα εργασιακής/κοινωνικής ηθικής και εκπαιδευτικής πολιτικής για άτομα με αναπηρία**

Η παιδαγωγική αναγκαιότητα επίτευξης της ενδεδειγμένης γνώσης και συμπεριφοράς του επαγγελματία της ειδικής αγωγής αναδεικνύεται στη σύγχρονη εποχή επιτακτική. Οι επιστημονικές και επαγγελματικές αξιώσεις για όσους ασχολούνται με την ειδική αγωγή θα πρέπει να στηρίζονται σε ένα διαρκώς εξελισσόμενο υπόβαθρο αρχών εκπαιδευτικής

και εργασιακής ηθικής. Η σύγχρονη έρευνα επιβεβαιώνει ότι το υπόβαθρο αυτό πρέπει να διαρθρώνεται γύρω από τους εξής κομβικής σημασίας άξονες: 1) Η σωστή εννοιολογική και αξιολογική οροθέτηση του όρου “διαφορετικότητα” για τη διαμόρφωση του κατάλληλου εκπαιδευτικού, κοινωνικού και εργασιακού περιβάλλοντος στις σύγχρονες συνθήκες. 2) Απαιτήσεις ηθικές από τον εκπαιδευτή/επαγγελματία, έτσι ώστε με συγκεκριμένες αρετές να προσεγγίσει τα άτομα με αναπηρία. 3). Απαιτήσεις ηθικές όσον αφορά τη διαμόρφωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, έτσι ώστε να υποστηρίζεται η αυτενέργεια και η αυτοεκτίμηση των εκπαιδευομένων. 4). Εφαρμογή της αρχής της ισότητας των εκπαιδευτικών ευκαιριών για ομαλή κοινωνική και εργασιακή ένταξη. 5). Η επικαιροποίηση της εκπαιδευτικής πολιτικής γύρω από τις εξελίξεις στη συμπεριληπτική εκπαίδευση.

11. Δια βίου μάθηση και εγκεφαλική ευπλαστότητα

Στην ενότητα αυτή θα διδαχθούν τα εξής θέματα: Εισαγωγικές έννοιες νευροεπιστημών. Η μελέτη του εγκεφάλου από το κύτταρο έως τη συμπεριφορά. Λειτουργική οργάνωση των εγκεφαλικών ημισφαιρίων. Συναπτική νευροδιαβίβαση και νευροβιολογία της μάθησης. Μοριακή και διασυνδεδετική ευπλαστότητα στο κεντρικό νευρικό σύστημα. Κληρονομικότητα, περιβάλλον και επιγένεση στη διεύθυνση των νευρωνικών κυκλωμάτων. Η ψυχολογική, εκπαιδευτική και γνωστική συνάφεια της έρευνας του εγκεφάλου. Οι «κοινωνικές νευροεπιστήμες»: νευροφιλοσοφία, νευροεκπαίδευση, νευροηθική και νευροαισθητική. Νευροεπιστήμη των ενηλίκων, ημισφαιρική ευπλαστότητα και νέες κατευθύνσεις στη δια βίου μάθηση.

12. Διαμόρφωση του εαυτού, της αυτοαντίληψης, της αυτοεκτίμησης και της προσωπικής ταυτότητας των ατόμων με αναπηρία

Η ανάπτυξη του εαυτού, η απόκτηση αυτοαντίληψης και αυτοεκτίμησης καθώς και η διαμόρφωση της προσωπικής ταυτότητας συχνά παραβλέπονται ή παραμελούνται όταν πρόκειται για την εκπαίδευση ατόμων με αναπηρίες, καθόσον πολλοί θεωρούν ότι οι στόχοι αυτοί δεν είναι εφικτοί για τα άτομα αυτά. Οι εκπαιδευτικοί επιδιώκουν συνήθως την απόκτηση από τα άτομα με αναπηρίες απλών γνώσεων και δεξιοτήτων, ενώ παραμελούν την ανάπτυξη των ανώτερων νοητικών λειτουργιών (επιλεκτική προσοχή, χρήση του λόγου, κριτική σκέψη, μετά-γνωστική ικανότητα κ.α.) στα άτομα με

αναπηρίες. Η προσαρμοστική αξιολόγηση καθώς και η εφαρμογή διαφοροποιημένης διδασκαλίας μπορούν να συμβάλουν με επιτυχία στην ενεργοποίηση και την ανάπτυξη των ανώτερων νοητικών διεργασιών και προοδευτικά να οδηγήσουν τα άτομα με αναπηρίες στην απόκτηση αυτοαντίληψης και αυτοεκτίμησης, την αυτορρύθμιση της μάθησης και της συμπεριφοράς. Η κατάλληλη μεθοδολογία διδασκαλίας και άσκησης καθώς και η αναγκαία ψυχοπαιδαγωγική υποστήριξη των ατόμων με αναπηρία συντελούν σταδιακά στην κατάκτηση της ικανότητας επίλυσης προβλημάτων της καθημερινότητας αλλά και εξειδικευμένων προβλημάτων, ώστε το άτομο να μπορεί να αναπτύσσει τις δυνατότητες που διαθέτει και να εντάσσεται στο κοινωνικό και το εργασιακό περιβάλλον και να διαμορφώνει τελικά, εκτός των άλλων, τόσο την κοινωνική όσο και την επαγγελματική του ταυτότητα.

13. Ευρωπαϊκά προγράμματα δια βίου μάθησης για τις ευπαθείς κοινωνικά ομάδες.

Με την είσοδο στο νέο αιώνα, το αίτημα για ψηφιακό αλφαριθμητισμό, δεξιότητες στις ξένες γλώσσες, αρχική και συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση, κινητικότητα και καινοτομίες γίνεται ολοένα και εντονότερο σε όλες τις χώρες του κόσμου. Έτσι, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εμφανίζεται μια γενιά προγραμμάτων που έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με τη Δια βίου Μάθηση. Τα προγράμματα αυτά αποτελούν τον κύριο εκφραστή άσκησης της εκπαιδευτικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα εθνικά κράτη στον τομέα αυτό. Στην ενότητα αυτή θα αναδειχθεί σε ποιο βαθμό τα εν λόγω προγράμματα υποστηρίζουν την κινητικότητα των ανθρώπων, τη δρομολόγηση πρότυπων σχεδίων, την ανταλλαγή ιδεών και πρακτικών, ενθαρρύνουν την ευρωπαϊκή συνεργασία σε κάθε επίπεδο, επιδιώκουν την ποιότητα και προωθούν την καινοτομία. Συγχρόνως, η ενότητα αυτή θα υποστηρίξει σε ποιο βαθμό τα ευρωπαϊκά προγράμματα Δια βίου Μάθησης για τις ευπαθείς κοινωνικά ομάδες απευθύνονται σε μια ευρεία κατηγορία φορέων των ευρωπαϊκών κρατών και βασίζονται σε θεμελιώδεις αξίες, όπως στην προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, στη μάθηση μέσα σε ένα πολυπολιτισμικό πλαίσιο και στην ανάγκη όλων για Δια βίου εκπαίδευση και κατάρτιση.

14. Εκπαίδευση ενηλίκων με αναπηρίες

Ο στόχος αυτής της θεματικής ενότητας είναι να προσφέρει το βασικό θεωρητικό υπόβαθρο για όσους ασχολούνται με την εκπαίδευση ενηλίκων με αναπηρίες. Το περιεχόμενο της ενότητας περιλαμβάνει θέματα όπως: Σύγχρονες εννοιολογικές

προσεγγίσεις, Εκπαίδευση ενηλίκων (ανδραγωγική ή παιδαγωγική);, Η αναγκαιότητα του επαγγελματισμού στην εκπαίδευση ενηλίκων, Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρίες, Επαγγελματική ανάπτυξη ατόμων με αναπηρίες, Μέθοδοι διδασκαλίας ενηλίκων, Αξιολόγηση.

15. Η Δυναμική της ομάδος στην εκπαίδευση ενηλίκων με αναπηρίες

Ο στόχος αυτής της θεματικής ενότητας είναι η μελέτη θεμάτων σχετικών με την ομαδική εκπαίδευση ενηλίκων ατόμων με αναπηρίες. Το περιεχόμενο της ενότητας περιλαμβάνει τα εξής θέματα: Θεωρίες και έρευνες σχετικά με τη συμπεριφορά της ομάδας, Η επικοινωνία μέσα στην ομάδα ατόμων με αναπηρίες, Στόχοι των ομάδων εκπαιδευομένων ατόμων με αναπηρία, Δομημένες δραστηριότητες μάθησης, Το έργο του εκπαιδευτή, Το περιβάλλον των ομάδων εκπαιδευομένων.

16. Ψυχολογικές προϋποθέσεις για την εργασία ατόμων με αναπηρίες

Το μάθημα στοχεύει στην παρουσίαση των βασικών ψυχολογικών θεωριών που επιδρούν στην εργασία και στη σχέση της εργασίας με την προσωπική ζωή των ατόμων με αναπηρίες. Θα εξεταστούν ο τρόπος αύξησης της απόδοσης και της παραγωγικότητας, οι εργασιακές σχέσεις και οι τρόποι ηγεσίας σε περιβάλλοντα όπου απασχολούνται άτομα με αναπηρίες. Θα συζητηθούν ακόμη σύγχρονες προσεγγίσεις από το χώρο της θετικής ψυχολογίας στην εκπαίδευση και την εργασία, όπως είναι η ευτυχία, η δημιουργικότητα, η ροή, η ελπίδα και η ευγνωμοσύνη. Στο τέλος του μαθήματος οι εκπαιδευόμενοι θα πρέπει να παρουσιάσουν ένα "ιδανικό" μοντέλο εργασίας που να αφορά στα άτομα με αναπηρίες.

17. Προσβασιμότητα ΑμεΑ στο Διαδίκτυο

Στην ενότητα αυτή οι συμμετέχοντες θα διδαχθούν την έννοια της ηλεκτρονικής προσβασιμότητας και τις αρχές της καθολικής σχεδίασης. Επίσης, θα αναπτυχθούν θέματα που αφορούν τους άξονες της προσβασιμότητας στο διαδίκτυο, την αρχιτεκτονική της προσβασιμότητας στο διαδίκτυο και την προσβασιμότητα περιεχομένου του διαδικτύου. Θα δοθούν οι κατευθυντήριες οδηγίες για προσβάσιμο περιεχόμενο και έλεγχο της προσβασιμότητας ιστοθέσεων. Τέλος, θα παρουσιαστούν οι δέκα μύθοι για την προσβασιμότητα των ιστοθέσεων.

18. Έννοιες θετικών επιστημών για άτομα με ειδικές ανάγκες.

Σκοπός της συγκεκριμένης θεματικής ενότητας είναι να εξοικειωθούν οι εκπαιδευόμενοι σε θέματα τα οποία φορούν την κατανόηση εννοιών που σχετίζονται με τις θετικές επιστήμες και την ενσωμάτωση τους στην εκπαίδευση των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Για την επίτευξη του ανωτέρω σκοπού το περιεχόμενο της θεματικής ενότητας θα εστιαστεί σε θέματα όπως:

- Θεωρίες μάθησης και άτομα με ειδικές ανάγκες
- Μάθηση και Κατανόηση εννοιών θετικών επιστημών
- Γνώση και μεταγνώση στις θετικές επιστήμες
- Εκπαιδευτικές εφαρμογές των θετικών επιστημών
- Χρήση των Νέων Τεχνολογιών στην διδασκαλία των θετικών επιστημών
- Διδακτική μεθοδολογία των θετικών επιστημών στα άτομα με ειδικές ανάγκες
- Σύγχρονα θέματα στην διδασκαλία των θετικών επιστημών

Στα πλαίσια του μαθήματος αυτού θα αναπτυχθούν οι παρακάτω ενότητες:

- Προσδιορισμός των όρων σχετικά με νοητικές δυσκολίες, όπως νοητική καθυστέρηση, μαθησιακές δυσκολίες (δυσλεξία, δυσαριθμησία), κτλ. Ενδείξεις συμπτώματα.
- Λειτουργία της μνήμης και κατανόηση αφηρημένων εννοιών. Μνήμη εργασίας, μακρόχρονη μνήμη.
- Εγκέφαλος, νευροψυχολογία και χώροι του εγκεφάλου όπου συντελούνται διεργασίες σχετικές με έννοιες των θετικών επιστημών.
- Μάθηση και ανάπτυξη των αφηρημένων επιστημονικών εννοιών.
- Νοερές διεργασίες συλλογισμών σε άτομα με ειδικές ανάγκες.
- Συναισθηματικοί παράγοντες: άγχος, αυτοεκτίμηση, κτλ. και η επιρροή τους στην κατανόηση και το σχηματισμό αφηρημένων εννοιών.
- Διάγνωση των νοητικών δυσκολιών
- Διδακτικές παρεμβάσεις και πρακτικές σε άτομα με ειδικές ανάγκες. Παρουσίαση καινοτόμων προγραμμάτων και εφαρμογών.
- Χρήση των ΤΠΕ για διδακτικές παρεμβάσεις σε άτομα με ειδικές ανάγκες.

12. Υπόδειγμα Χορηγούμενων Πιστοποιητικών

 <p>ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ</p>	
ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΕΠΙΤΥΧΟΥΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ	
Ο/Η του ολοκλήρωσε με επιτυχία το Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης «ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΣΤΗΝ ΑΝΗΛΙΚΗ ΚΑΙ ΕΝΗΛΙΚΗ ΖΩΗ»	
το οποίο διοργανώθηκε από το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Το Πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε κατά το διάστημα 17 Μαΐου - 15 Οκτωβρίου 2015 και περιελάμβανε 150 ώρες μαθημάτων	
Ο Επιστημονικά Υπεύθυνος του Προγράμματος	
Καθηγητής Κωνσταντίνος Παπαδόπουλος	
<p><i>Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.</i></p>	 <p>Ευρωπαϊκή Ένωση Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης</p>

13. Οδηγός Εκπόνησης Εργασιών

- Κάθε επιμορφούμενος θα πρέπει να εκπονήσει τρεις (3) εργασίες συνολικά.
- Οι εργασίες εκπονούνται ατομικά και η έκτασή τους είναι 2500 λέξεις η κάθε μία.
- Χαρτί (διαστάσεις): Α4.
- Κείμενο: Απαραιτήτως δακτυλογραφημένο ή γραμμένο σε ηλεκτρονικό υπολογιστή, χωρίς να είναι όμως απαραίτητως και ευθυγραμμισμένο δεξιά και αριστερά.
- Άνετο περιθώριο πάνω, κάτω, και κυρίως στο πλάι του κειμένου, ώστε να μπορεί ο αξιολογητής της εργασίας να προσθέτει διορθώσεις ή συμπληρώσεις.
- Ενάμισι διάστημα ανάμεσα στις γραμμές.
- Σελίδες αριθμημένες με διαδοχικούς αραβικούς αριθμούς.

- Γραμματοσειρά Times News Roman, 12
- Βιβλιογραφικές αναφορές εντός του κειμένου
- Βιβλιογραφία ξενόγλωσση και ελληνόγλωσση στο τέλος της εργασίας

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ ΜΕ ΣΥΣΤΗΜΑ HARVARD

Στις κοινωνικές επιστήμες έχει επικρατήσει το σύστημα Harvard, με εντός κειμένου βιβλιογραφικές παραπομπές (in-text citations), που γίνονται σε παρένθεση κατά τη ροή του λόγου. Στην παρένθεση αναφέρεται απαραίτητως το όνομα του συγγραφέα και η χρονολογία δημοσίευσης του συγκεκριμένου κειμένου. Οι βιβλιογραφικές παραπομπές σε παρένθεση μπορεί, εκτός από το όνομα του συγγραφέα και την χρονολογία έκδοσης, να περιλαμβάνουν και τον αριθμό της σελίδας αναφοράς της πηγής σύμφωνα με τους κανόνες που παραθέτουμε στη συνέχεια.

Παράδειγμα:

Σε τελική ανάλυση, η ίδια η φύση αυτών των ασυμφωνιών ταυτίζεται με αυτό που έχουν υποστηρίξει οι Howes & Stewart (1987: 429): «Η ανάπτυξη των παιδιών ως αποτέλεσμα της καθημερινής φροντίδας δεν μπορεί να μελετηθεί χωρίς να εξετάσουμε την επιρροή του οικογενειακού περιβάλλοντος».

ΣΥΝΤΑΞΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Μέσα στο κείμενο μιας εργασίας η βιβλιογραφική αναφορά γίνεται π.χ. ως εξής:(Σακελλαρίου, 2010). Εάν χρειάζεται να είναι πολύ συγκριμένη η αναφορά σε ορισμένα σημεία του βιβλίου, γράφουμε π.χ. (Σακελλαρίου, 2010, σ. 24-27). Για ξενόγλωσσους τίτλους (Sakellariou, 2010, p. 24-27).

Τα στοιχεία του κάθε τίτλου της βιβλιογραφίας είναι προτιμότερο να αντλούνται από το εσώφυλλο ενός βιβλίου και όχι από το εξώφυλλο. Τα ονόματα των ξένων συγγραφέων δεν εξελληνίζονται στις βιβλιογραφικές παραπομπές.

Παρατίθενται πρώτα η ελληνόγλωσση βιβλιογραφία στο τέλος της οποίας μπαίνουν τα βιβλία ξένων συγγραφέων που έχουν μεταφραστεί. Ακολουθεί η ξενόγλωσση βιβλιογραφία.

Παραδείγματα βιβλιογραφικών αναφορών

Από βιβλίο

Castells, M. 1996. *The rise of the network society*. Blackwell, Oxford

Από βιβλίο με πολλούς συγγραφείς

Donnan, H. & Wilson, T.M. 1999. *Borders: Frontiers of Identity, Nation and State*. Berg, Oxford

Αν οι συγγραφείς είναι περισσότεροι των δύο, αναφέρουμε μόνο τον πρώτο και στη συνέχεια σημειώνουμε κ. ά. («και άλλοι»).

Από βιβλίο με Επιμελητή /ές Έκδοσης

Apostolopoulos Y., Loukissas P. & Leontidou L. (eds) 2001. *Mediterranean tourism: Facets of socio-economic development and cultural change*. Routledge, London

Από κεφάλαιο βιβλίου με πολλούς συγγραφείς και Επιμελητή /ές Έκδοσης

O'Dowd, L. 2003. The changing significance of European borders. Στο Anderson, J., O'Dowd, L. and Wilson, T.M., eds. *New Borders for a changing Europe: Cross-border cooperation and governance*. London: Frank Cass. Pp. 13-36

Από περιοδική έκδοση

Thuen, T. 1999. The significance of borders in the East European transition. *International Journal of Urban and Regional Research*, : 738-50

Από το διαδίκτυο

VandenBos, G., Knapp, S., & Doe, J. 2001. Role of reference elements in the selection of resources by psychology undergraduates. *Journal of Bibliographic*

Research, 5, 117-123. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο:
<http://jbr.org/articles.html> (13/9/2001)

Κείμενο στο διαδίκτυο χωρίς ημερομηνία:

Nielsen, M.E. (n.d.). *Notable people in psychology of religion*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.psywww.com/psyrelig/psyrelpr.htm> (3/8/2001)

Συμμετέχοντες στη συγγραφή: (α) Κωνσταντίνος Παπαδόπουλος, Καθηγητής, Υπεύθυνος Υποέργου, (β) Ελισάβετ Παυλίδου, Υπεύθυνη Διοικητικής Υποστήριξης Υποέργου.